12 OLDAL * ARA 1½ DINAR

Poštarina plaćena u gotovom

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIX. évfolyam. Szubotica, 1928. KEDD, március 6. 64. szám

Telefon: Kiadóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10. 8—52. 370.
Megjelenik mindennap reggel, ünnep után és hétfőn is.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és könyvosztály, Szubotica
Zmaj Jovin trg. 3. (Minerva palota)

Kozbeszólás

A parlamentarizmus szempontjából fölötte aggályos kilengésekre vezetett az a kiméletlenül éles harc, amelyet a parasztdemokrata koalició inditott a kormány ellen. A mult héten történt parlamenti verekedésért az ellenzék a kormányt okolja, mig a többség az ellenzéket vádolja azzal, hogy állandó szóbeli sértéseivel egyes vérmesebb temperamentumu képviselőket tettleges megtorlásra ingerel. Ebben a tulfütött atmoszférában attól lehetett tartani, hogy Radics és Pribicsevics noviszadi zászlóbontása sem fog rendzavarás nélkül lezajlani, de maga a népgyülés rácáfolt erre a skrupulusra. A két vezér meglehetősen kemény kritikát mondott a kormányról anélkül, hogy az ellenvélemény erupcióira sor került volna. Mind a két tábor fokozott óvatossággal járt el, hogy az összeütközés okait kiküszöbölje. Ezt a kölcsönös elővigyázatosságot kellene a pártoknak a parlamentben is tanusitaniok, hogy a multhetiekhez hasonló disztelen jeleneteknek elejét vehessék.

*

A kisebbségi élet krónikása számára feljegyzésreméltó az az egyértelmüség, amelyel a jobb- és baloldal a nemzetiségi kérdést a küzdelem legizzóbb stádiumában is megitéli. Grol Milán közoktatásügyi miniszter tárcája költségvetésének tárgyalása alkalmával kijelentette, hogy a nemzeti kisebbségeket ugyanolyan rész illeti meg, mint az állam többi polgárát, nemcsak a kötelességekből, hanem a jogokból is. Csaknem ezekkel a szavakkal fejezte ki a parasztdemokrata koalició nemzetiségi politikáját Radics István is. Pribicsevics azzal a programnyilatkozatával kapcsolatban, amely szerint elismeri a kisebbségek teljes gazdasági és kultárális szabadságát, azt a reményét nyilvánitja, hogy a kisebbségek nem fognak ezentul reakciós pártokhoz csatlakozni és közre fognak müködni egy uj, egészségesebb szellem megteremtésében. Valóban a kisebbségeknek van a legkevesebb okuk arra, hogy lelkesedjenek a reakcióért, amelynek a gyöngék a legkönnyebb prédái. Azonban az utóbbi néhány év politikai története azt mutatja, hogy a politikában a reakció és demokrácia fogalmainak nincs meg az az abszolut értékük, amelynek alapján a pártok csorbitatlan szabatossággal volnának osztályozhatók. A kisebbségek nem vindikálnak maguknak szerepet a nagy pártok mérközésének eldöntésében és nem akarnak belcelegyedni egy olyan háboruságba, amelyben ők csak sebeket kaphatnak.

*

Magyarország miniszterelnöke a jugoszláviai magyar kisebbség ügyét is szóvá tette debreceni beszédében és azt mondotta, hogy mindaddig, mig itt a kisebbségi kérdés nincs rendezve, a két ország közt nem fejlődhetik ki igazi jó szomszédi viszony. Ezzel szemben a kisebbségi sorsban élő magyarság — mint már egy adott alkalommal hangsulyoztuk — ugy gondolkozik, hogy a maga jogos követeléseinek teljesitéséért csak belpolitikai uton harcolhat, mert a kivülről jövő támogatás, akárhonnan származik is, félreértések és gyanusitások forrása. Ha pedig junktimot állitunk fel a jugoszláviai magyarság helyzete és a jugoszláv-magyar viszony jellege között, akkor olykép forditjuk meg a problémát, hogy minél jobb a viszony a két ország között, annál kedvezőbbek a még honorálásra váró nemzetiségi igényeink esélyei. Mintahogy a belpolitikában nem óhajtunk alkotmányos törekvéseinkkel pufferek lenni a pártok között, ugyanugy nemzetközi relációban sem kivánhatjuk, hogy két ország hasznos és szükséges barátsági kapcsolatai miattunk meghiusuljanak. A jugoszláviai magyarság nem kéri Magyarország népétől azt az áldozatot, hogy a Jugoszláviával való gazdasági megegyezést, ami érdekében áll, olyan feltétel kitüzésével nehezitse meg, ami a magyar kisebbségnek nyilvánvalóan nem áll érdekében.

Korosec belügyminiszter a községi önkormányzatokról, az állampolgársági törvényről és a délszerbiai állapotokról

Vizsgálat indult meg a „Glavnyacsa" ellen felhozott vádak tisztázására

A belügyminiszter expozéját a kormánypártok lelkesen megtapsolták

A parasztdemokrata koalició nem vett részt a belügyi vitában

Beogradból jelentik: A vasárnapi noviszadi népgyülés hétfőn erősen foglalkoztatta a politikai köröket. Ellenzéki körökben az ellenzéki politika nagy sikerének tartják a népgyülést. Különös fontosságot tulajdonit az ellenzék Pribicsevics és Radics ama kijelentésének, hogy közel vagyunk a választásokhoz. Kormánykörökben az ellenzék optimizmusát egyáltalán nem tartják jogosultnak és szerintük a népgyülésen felvonult tömegek nem a Vajdaság hangulatát tükröztették vissza, csak Radics és Pribicsevics délbácskai és szerémségi hiveinek volt ez a gyülése. Radics és Pribicsevics hangjának élessége nem lepte meg a kormánykörököt, amelyek azonban elitélik Pribicsevicsnek azokat a kijelentéseit, amelyek a mostani viszonyokat a háboru előtti viszonyokkal hasonlitottak össze.

A politikai életben egyébként a parlament meglehetősen viharos ülésén kivül jelentősebb események nem voltak. *A nap legfontosabb eseménye Korosec belügyminiszter expozéja volt,* aki leszögezte belügyi politikája fontosabb irányelveit.

A parlament ülése

A parlament hétfői ülését a parasztdemokrata koalició ismét felhasználta arra, hogy sürgősségi inditvány benyujtásával a délelőttöt elvonja a költségvetési vitától.

Az ülést tiz órakor nyitotta meg *Perics* Ninkó elnök. A jegyzőkönyv felolvasása alkalmával *Vilder* független demokratapárti követelte annak jegyzőkönyvi megállapitását, hogy a parasztdemokrata koalició a költségvetési vita megkezdése előtt elhagyta az ülést. Ezt pótlólag felvették a jegyzőkönyvbe.

Predavec József Radics-párti sürgősségi inditványt terjesztett elő, amely szerint a kormány három napon belül mentse fel az összes községi komeszárokat és adja át a községek vezetését a megválasztott elöljáróságoknak, ahol pedig nem voltak választások a rangban legidősebb tisztviselőnek. Predavec hosszasan indokolta inditványát és számos konkrét esetet hozott fel arra nézve, hogy milyen igazgatás folyik az önkormányzattól megfosztott községekben.

Predavec beszéde közben a kormánypárti képviselők lassankint kiszálingóztak a teremből. *Korosec* nagy figyelemmel kisérte Predavec beszédét és jegyzeteket készitett.

Vujics Dimitrije földmüvespárti az inditvány mellett beszélt és a vajdasági állapotokat ismertette. A Vajdaságban — mondotta a községi jegyzők részéről bekövetkezett a hivatalos fosztogatás állapota. Kikindán a földmüvespárt kapott többséget, de még mindig nem vehette át a község vezetését. A napokban gyüléseket tartottak a Bánátban és az egyik gyülést a csendőrőrmester fel akarta oszlatni.

— Mi nem akarjuk — mondotta — a szerbiaiak és prekóiak frontját, hanem a munka és munkátlanság, a törvény és tövénytelenség frontját.

Radics István beszélt ezután hosszasan az önkormányzatok jelentőségéről, majd *Eudiszavljevics* Szrdján független demokrata szólt hozzá az inditványhoz.

Korosec Antun belügyminiszter kérte a parlamentet, hogy vesse el a sürgősségi inditványt. Az ellenzék tiltakozott az ellen, hogy a belügyminiszter nem válaszolt érdemlegesen az elhangzott beszédekre. A többség a sürgősségi inditványt elvetette, majd az ülést félkettőkor félbeszakitották.

A belügyminiszter expozéja

A délutáni ülésen a belügyi költségvetés tárgyalását kezdték meg.

Korosec Antun belügyminiszter hosszabb expozét mondott, melyben kifejtette, hogy a költségvetés a takarékosság jegyében készült. A mult évi költségvetés hatszázkét millió volt az ezévi ötszázhatvanöt millióval szemben. A kormány által benyujtott pótjavaslattal egy csomó hivatalt megszüntetnek és pedig négy kerületi főnökséget, öt főszolgabiróságot, tizenkét járási kirendeltséget, négy vasuti rendőrkomeszáriátust és a Vajdaságban az összes árvaszékeket.

— Azoknak az elveknek szempontjából, amelyeket követni fogok — folytatta Korosec — a következőket mondhatom:

— A belügyminiszterium törekedni fog arra, hogy a szervei ugy vise kedjenek és dolgozzanak, mint a nép jóbarátai, őrizzék a törvényeket és az állam auktoritását. (*Nagy tasp.*) Mindazt, ami konstruktiv, támogatni kell és meg vagyok győződve arról, hogy tárcám összes tisztviselői meg fogják érteni intencióimat és odaadóan fogják szolgálni a népet és az államot. Ha igy fognak dolgozni, számithatnak védelmemre és elismerésemre. *Az állam élén a legfontosabb a községek szervezete. Ennek a szervezetnek szabadságára és jogaira éberen fogunk őrködni.* A miniszterium kidolgozott egy törvényjavaslatot, mely egyöntetüen rendezi az egész országban a községi önkormányzatot. Ezt a törvényjavaslatot a költségvetés letárgyalása után beterjesztik.

Hány komeszár van az országban?

A délelőtti vitában azt mondották, hogy a belügyminiszterium politikája a komeszárok kinevezéséből áll. Szerbiában egyáltalában nincsenek komeszárok, Boszniában nincsenek megszervezett községek, csak két járásban, ahol a községek élén komeszárok állanak. Szloveniában összesen öt falu élén áll komeszár, Prekomurjében pedig mindenütt, mert a különleges viszonyok miatt egyelőre nem lesznek községi választások. A Vajdaság területén csak két komeszáriátus van, a többi községben vagy uj választásokat fognak kiirni, vagy pedig már funkcionálnak a megválasztott községi elöljáróságok. Dalmáciában csak egy községben van komeszár. A zagrebi tartományban két városban és tiz faluban, a tengerparti tartományban egy városban és tiz faluban, az oszijeki tartományban három városban és tiz faluban, a Szerémségiben három városban és harminc községben van komeszár. Nem igaz, hogy a kormány nem törekszik a komeszáriátusok megszüntetésére. Elődöm Vukicsevics Velja a mult év november 24-ikén rendeletet bocsátott ki, hogy az összes városokban, ahol a törvényes határidő lejárt a választások kiirására, azonnal tartsák meg a választásokat és a többi városban is a törvényes határidőre irják ki. Ez évi január 15-ikén Vukicsevics ujból kiadta ezt a rendeletét.

Az állampolgárság

— Miután határainkon belül sok más nemzetiségü ember él, *a minisztérium tele van kérvényekkel állampolgárság elismerésért és ezért sürgős szüksége merült fel annak, hogy az állampolgársági törvényt egyszerüsitsék és hozzák összhangba a békeszerződésekkel és a mi törvényeinkkel.* Az állampolgársági kérvények dolgában arra fogunk törekedni, hogy azokat gyorsan intézzék el és hogy az állampolgárságról szóló törvényjavaslatot minél előbb tárgyalás alá vegyék.

— Az italmérési jogok miatti sok intervenció folytán elhatároztam, hogy az erre vonatkozó törvényt revizió alá fogom venni.

A délszerbiai állapotok

Korosec ezután a délszerbiai állapo-

tokkal foglalkozott és megállapitotta, hogy a különböző büncselekményeket és gyilkosságokat Bulgáriából jött emberek követték el. Dicsérőleg emlékezett meg Délszerbia lakosságának áldozatkészségéről. Ami a hatóságok és a csendőrség ellen gyakran hallott panaszokat illeti, elismerte, hogy voltak bizonyos visszaélések, de a minisztérium nem türi ezeket és felelősségre vonják a törvények ellen vétő tisztviselőket. Nem kell azonban elfelejteni, hogy milyen sulyos szolgálatot végeznek Délszerbiában a csendőrök, szolgálat közben tizenhat csendőr elesett, hét megsebesült.

Végül a Glavnyacsáról folytatott vita alkalmából kijelentette Korosec, hogy a minisztérium egy inspektorát küldte ki a felemlitett esetek kivizsgálására.

A belügyi vita

A belügyi vita első szónoka *Milasinovics* Bogdán radikális volt, aki védte a radikális pártot az ellenzék támadásaival szemben.

Dr. *Tupanjanin* földmivespárti beszélt ezután. Beszéde közben sulyos incidens támadt közte és *Laljkovics* metohiai radikális képviselő között. Kölcsönösen sértegették egymást, mire az elnök az ülést felfüggesztette. Tiz perc szünet után Tupanjanin folytatta beszédét.

Mükereskedők két nagyértékü képet lopattak el egy németországi kápolnából

Berlinből jelentik: A Nürnberg környékén levő Gadolsburg-kastély kápolnájából betörők elvittek két hires oltárképet, amelyeknek az értéke megbecsülhetetlen. Hosszabb nyomozás után a berlini bünügyi rendőrség most elfogott két rovottmultu betörőt, akik beismerték, hogy ők rabolták el a nagyértékü oltárképeket. A vallatás során az egyik tettes, *Zahn* Hermann beismerte, hogy egy berlini mükereskedőhöz vitte az oltárképeket értékesités céljából, a másik tettes pedig azt vallotta, hogy *két hires mükereskedő bérelte fel őket az oltárképek elrablására.*

A vallomás alapján a berlini rendőrség letartóztatta *Lippmann* negyvenötéves jónevü berlini mükereskedőt, Münchenben pedig letartóztatták *Meyer* Ágoston harminckétéves müncheni mükereskedőt. Lippmann eleinte kereken tagadott, de a detektivek ráakadtak Berlin egyik külvárosában egy szobrász-müteremben az elrabolt oltárképekre. A szobrász azt vallotta, hogy hozzá Lippmann küldte a képeket. Erre a leleplezésre Lippmann vallani kezdett és azt mondotta, hogy sejtelme sem volt a képek eredetéről és nem tudta, hogy a cadelsburgi kápolnából valók a képek, amelyeket hozzá egy *Weiss* nevü lapszerkesztő és egy sportember hozott. Időközben azonban a detektivek Münchenben letartóztatták Meyert és amikor ezt közölték Lippmannal, ez megtört és azzal védekezett, hogy beugratták és mivel uj üzlete rosszul ment, igy akart az anyagi romlástól megmenekülni.

Lippmann mükereskedő fia a néhány évvel ezelőtt elhunyt Lipmann Frigyes titkos tanácsosnak a berlini rézkarcgyüjtemény-muzeum volt igazgatójának és épugy mint apját, őt is elsőrangu szakértőnek ismerték a régi képek értékelésének terén.

Szerdára összehivták a becskereki közgyülést

A tartományi főispán elutasitotta a hivatalos radikális-párti mandátumok ellen beadott felebbezést s az ellenzéki radikálisok vezéreinek mandátumát megsemmisitette

Becskerekről jelentik: *Raics* Szvetiszláv tartományi főispán hétfőre virradó éjszaka Beogradba utazott. A főispán elutazása előtt elintézte azt a két peticiót, amelyet a becskereki községi választások ügyében benyujtottak.

Az első peticiót *Markovics* Nikola és társai nyujtották be és kérték a községi választások megsemmisitését. Kérelmüket számos konkrét eset felsorolásával támasztották alá, felhozták, hogy a választások során több olyan tartományi tisztviselő szavazott le, akiket időközben Szmederevóba vagy Beogradba helyeztek át és igy nem tekinthetők már becskereki lakosoknak, továbbá, hogy egy *Teodorovics* Jován nevü szavazó nem élhetett szavazati jogával, mert előzőelg leszavazott már valaki a neve alatt.

Raics Szvetiszláv főispán *a peticiót elutasitotta.* Az elutasitó végzés indokolása pontról-pontra reflektál Markovicsék vádjaira. Megállapitja, hogy az áthelyezett tartományi tisztviselők családjai továbbra is Becskereken maradtak, maguk a tisztviselők szabályszerüen fel voltak véve a választói névjegyzékekbe és igy szabadon gyakorolhatták választói joguk at is. Egyébként is a választói névjegyzékek a választást megelőző időben közszemlére voltak téve és igy mindenkinek módjában állott idejében kifogást emelni.

Teodorovics Jovánt illetően megállapitja az indokolás, hogy az illetőt a választók névjegyzékéből már a választást megelőzően törölték és helyette senki sem szavazott le.

A községi képviselőválasztások — folytatja az elutasitó határozat indokolása — általánosságban rendben és a törvény rendelkezéseinek megfelelően folytak le és azoknak megsemmisitésére semmi ok sincsen. Való, hogy pár nappal a szavazások megkezdése előtt a rendőrség néhány helyen házkutatást tartott, ezt azonban vizsgálóbirói végzés alapján tette, hogy az elrejtett gummigolyócskák után kutasson.

A másik peticiót *Nikalacski* Milivoj, a Beszlics-féle radikális listán megválasztott városi képviselő nyujtotta be a főispánhoz és azt kérte, hogy *Popov* Dusán, a Nincsics-féle radikális párt elnöke és dr. *Ankics* Bózsó mandátumát semmisitsék meg.

A főispán *helyt adott* Mikalacski Milivoj kérésének és *Popov, valamint Ankics dr. mandátumát megsemmisitettnek nyilvánitotta,* mert megállapitást nyert, hogy Popov Dusán és neje Becskerek városának 100.000 dinárral tartoznak és ez a várossal szemben fennálló érdekeltségi viszony összeférhetetlen a városi képviselőtestületi tagsággal.

Dr. Ankics Bózsó, valamint Popov Dusánra nézve megállapitja a főispán azt is, hogy ellenük a rendőrség jelentése, valamint a kihallgatott tanuk vallomásai szerint hivatalos vizsgálat van folyamatban, mert mindkettőjüket azzal gyanusitják, hogy résztvettek a gummigolyócskák osztogatásában, kifejezetten azzal a célzattal, hogy a választás eredményét meghamisitsák; ami pedig a választási törvény 108. szakaszába ütköző büncselekmény és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Bár a megindult vizsgálat ezideig egyikük ellen sem produkált konkrét bizonyitékokat, *mindaddig, mig a vádak alól nem sikerül magukat tisztázniok, nem lehetnek a városi képviselőtestület tagjai.*

Popov Dusán és dr. Ankics Bózsó helyett a listán sorban következő két jelölt *Kirtyanszki* Alekszandar és *Djurics* Veszelin jutnak mandátumhoz.

A városi képviselők névsora egyéb változást is szenved: *Jankovics* Koszta, a gyárosok és kereskedők pártjának listavezetője lemondott mandátumáról. Helyette *Galetin* Pera kerül be a képviselőtestületbe. *Zsivanovics* Gavra szociáldemokratapárti városi képviselő helyett pedik, aki kevéssel ezelőtt meghalt, *Virsing* József lesz képviselő.

A főispánnak a képviselőválasztásokat megerősitő határozata folytán a legközelebbi közgyülést szerdára már össze is hivták. A közgyülés napirendjén a megválasztott bizottsági tagok eskütétele, valamint a tisztviselői állások kérdésében való határozathozatal szerepel.

VELENCE Utazók keressék fel a magyar házat **Ho el Budapest ex Maghelita,** S. Marco 2154 a Bauer-Grünwald szálló lagunai bejáratával szemben. Elsőrendü családi konyha. Penzió 35 irától. Folyó viz, fürdő. **Tóth Gyula,** tulajdonos

Ibsen

1828—1928

Emlékszem, volt idő, mikor a norvég szellem mindnyájunkat megbabonázott. Ebben a korban ugyszólván mindnyájan norvégül éreztünk és gondolkoztunk. Ibsen alakjai, kik egy látszólag nyugodt, polgári környezetben kesztyüs kézzel fojtogatták egymást, ellenállhatatlan varázst gyakoroltak reánk. Ezek a sápadt nők és zaklatott férfiak azután sem hagytak el minket, hogy legördült a függöny, hanem velünk jöttek a szinházból, halkan követtek otthonunkba. Jelképei éltek bennünk. Fjordokról ábrándoztunk, *Wikingekről,* kik egy hajón hánykolódnak az óceánon. Kisérteteket láttunk még a ködös uccai gázlámpákban is. Összeborzongtunk egy-egy szóra, melyet a szinpadról hallottunk s egy célzás elegendő volt, hogy éjszakánkat hősivé, vagy lidércessé tegye. Ismertünk Nórákat, kik szenvedtek pipogya férjük mellett, találkoztunk a jégpályán rajongó Hilde Wangelekkel, kik valami friss, üdén-hideg kacajjal a legmagasabb célra ösztökéltek, láttunk roptó Hedda Gablereket, beteg Rank orvosokat, eszelős és nagyszerü John Gabriel Borkmannokat. Ha pedig egy fürdőhelyen, nyár végén, alkonyat felé egy hölgy állt a tó partján egyedül, a messzeségbe meredve, lengő fátyolával, bizonyára Illidára gondoltunk, a tenger asszonyára.

Ez a mi életünknek — mindnyájunk életének — norvég korszaka volt. Hatása alól alig vonhatta ki magát valaki, aki akkoriban lelkiéletet élt. Azóta több, mint egy negyedszázad mult el. Vele pedig sok minden. Óriás változások mutatkoznak a társadalomban, a szellemi élet és politika terén, a költészetben. Az a büvöskör, mely ezt a világot övezte, elhalványult. Ha most józanul és nyugodtan szemlét tartok az alakok pompás csarnokán, melyet a norvég drámairó alkotott, régi ismerőseimen, kik benépesitették ifjukori képzeletemet, előbb egy kis csalódást érzek, aztán egy kis meghökkenést. Hiszen ezek majdnem mindnyájan terheltek, félbolondok, vagy egész bolondok, tébolyultak, kik őrületükben vagy nevetségesek, vagy megvetendők, vagy fönségesek, csonkok, korcsok, fertályemberek, aljas képmutatók, sunyi megalkuvók, sőt közönséges bünözők és gonosztevők is. Mennyi homlokt, hibbant ember egy helyütt, mennyi beteg egymás hegyén-hátán. Ugy rémlik, hogy egy idegklinikán járok, vagy egy elmegyógyintézetben. Mikor Charles *Richet,* Pierre *Janet,* vagy *Freud* elmekórtani munkáit olvasom, melyekben klinikai eseteket kapok, alig találok ily tarka társaságot, mint e költő müveiben, ki pusztán képzeletéből meritett. Drámai költeményének hőse, Peer Cynt egy éberálmodó, aki nem képes alkotni, ennélfogva hazudik és ahelyett, hogy ábrándjait papirra vetné, kiéli őket, az életében valósitja meg. Brand hallani sem akar megalkuvásról, mely nélkül lehetetlen élni, egy fejjel falnak menő erkölcsi forradalmár, homlokán a nagyzási mánia határozott körjelzésével. Oszvald agyalágyult. Rank orvos hátgerincsorvadásos. Rosmer és vele együtt Rebeka viziót lát, aztán közös akarattal vizbe öli magát. Solness építőmester zárt intézetbe való elmebeteg, eleinte lakóházakat épit, majd légvárakat s végül miután a torony tetején magával Istennel beszélget, boldog önkivülettel veti le magát, hogy legalább lefelé repüljön. Hedda Gabler, aki kedvesének átnyujtja a pisztolyt, hogy szépen haljon meg »szőlőlombbal« a homlokán. A hisztéria és *moral insanity* üzöttje. John Gabriel Borkmann viszont egy börtönviselt bankár. Nem akarom közölni az összes alakok klinikai fejlapjait és bünügyi aktáit, mert ha minden tökéletlen, megvakuló gyermeket, minden esett, züllött mellékszereplőt, minden sánta iszákost, minden félbenmaradt önáltatót, minden nyavalyás képmutatót és csalót fölsorolnék, a lista a végtelenbe nyulna, csak még egy »egészséges«-t idézek, a népgyülölőt, ezt a rögeszmést, apostolt. Talán legegészségesebb és legerkölcsösebb alakja még a babaház hősnője, aki váltót hamisit, hogy ura életét megmentse s aztán egy merész mozdulattal visszaadja férjének a hitvesi gyürüt és éjnek idején otthagyja őt, gyermekeivel együtt. De annakidején éppen miatta érte legtöbb támadás a költőt.

Ibsent egy ovoshoz hasonlitották. Ő ezt a hasonlatot kiegészitette azzal, hogy olyan orvos, aki csak a nyavalyát ismeri föl, de nem vállakozik gyógyitására, csak kórjelzést ad, még csak kórjóslatot sem, egyszerüen észlel, megállapit, nem rendel semmit, se hideget, se meleget. Életrajzában olvasom, hogy nem szivesen emlékezett vissza azokra az évekre, melyeket a grimstadti patikaszobában töltött szürök és piócáspalackok között. Valóban nem érezte magát patikusnak sem akkor, sem később, mikor drámákat irt. Orvosságokat nem szolgáltatott ki. Mindössze látni akart világosan és könyörtelenül. Ez a rövidlátó ember szemüvegjének nagyitó lencséjén észrevett minden rejtve burjánzó kelevényt, mely a szövetelést roncsolja. Kortársai fölháborodottan utasitották vissza észleletét, váltig bizonykodtak, hogy ők egészségesek mint a makk. Ugy látszott, hogy igazuk volt. Hiszen akkor oly idilli, boldog, cukros világ vett körül bennünket, melyben semmi sem történt, csak pohárköszöntők hangzottak el és sima szerelmi vallomások. Kivülről egyáltalán nem látszott drámai, vagy tragikus kornak. Ibsenre haragudtak. A Storthing nem szavazta meg számára azt az állami ösztöndijat, melyet Björnsonnak azonnal kiadott. Romboló erőnek tartották, mert észrevette a rombolást. Rómában, Münchenben élt számüzetésben, csak hatvanhárom esztendős korában térhetett vissza hazájába. Ezalatt azonban tudta, hogy neki van igaza. Betegei, szélhámosai, őrültjei, öngyilkosai egy pusztuló, szükségszerüen széthulló társadalmat jelképezték, mely már nem hitt semmiben, gyöngébbjei »életigazságok« helyett »élethazugságok«-at eszeltek ki, óráról-órára, hogy élni tudjanak, erősebbjei pedig azzal menthették meg egyéniségüket, hogy öngyilkosságba menekültek. Ibsen apja kereskedő volt, aki tönkrement és fizetésképtelenné vált. A drámairó egy tönkrement és fizetésképtelenné vált társadalom csődtömeggondnokává lett. Amit látnoki erővel hirdetett, azt a történelem szóra-szóra igazolta, annyira, hogy legtöbb társadalmi drámája ma már nyilt kaput dönget, alakjai pedig oly magától értetődőek, hogy nekünk, mint drámai hősök sokszor érthetetlenek. Gonosz, agyafurt, silány nyárspolgárait első pillanatban megvetjük. A kis szerelmek helyett a nagy, tiszta rajongást ünnepeljük, az okosság helyett az épitő lázat. Nóra szegény, aki gyermekeivel buvócskát játszik az asztal alatt s nem bir hazugságban élni, eszményképe lehetne a nemes feleségnek egy oly korban, melyben a lesoványodott, kamaszfürtös ősz asszonyok *jazzband*-nél táncolnak és mindent megértenek. Nekünk ma már más, nagyobb kérdéseink vannak. Nem szoritanak többé az előitéletek nyügei, a hazugságok börtönét lebontották körülöttünk, de most fájni kezd szabadságunk tulsága, iránytalanságunk, tétovaságunk, védő falakra vágyakozunk, korlátokra, hogy életünknek ismét formát adhassunk.

Az, ami föltétlen megmarad Ibsenből, örök időkig, a költő, aki az egyéniség mindenhatóságát magasztalta s egyéneket teremtett. Ezzel a francia forradalom korszakát zária le, melynek tömegmozgalma kifáradt mig hozzáért, részeire hullott s az egyén ismét lázadhatott, követelhette a maga jogát. Ezt irta: »A legerősebb az, aki egyedül áll«. Ezt irta: »A kisebbségnek mindig igaza van, a többségnek soha sincs igaza.« Ilyen kijelentései miatt haidan forradalmárnak tartották. Most, a szervezkedés korszakában, ellenforradalmár. Szemében az egy mindig több volt, mint a kettő a kétszáz és a két millió, az egyéni kiválóság és tehetség pedig értékesebb minden pártnál. *Voltaire* azt irta, nagyobb baj, hogy egy lángész náthát kap, minthogy néhány száz közönséges ember meghal. Ennek a szellemes és kaján megjegyzésnek Ibsen titokban bizonyára tapsolt. Mégis a társadalmat akarta ujjá teremteni, a közösséget azáltal, hogy a szolgaerkölcsöt az urierkölcsnek rendeli alá, a népet egy lélekben és szándékban megtisztult zsarnoki parancsolónak. Ez egyik ellenmondása. De benne mint egy átmeneti korszak jellegzetes kifejezőjében számos ily ellenmondás és ellentét lakozik. Tömegboldogitóanarkista és hivő nihilista. Izgalmas tragédiái csöndes szobákban játszódnak, ahol vajaskenveret majszolnak és csip-csip dolgokról beszélnek. Az alakok a döntő jelenetekben többnyire hallgatnak. Ami hősi, azt mindennapi, szürke jelképek mögé bujtatja. Ujitó, de átveszi a francia társadalmi dráma kereteit, abba helyezi el a cselekmény pontosan kattogó, mérnökien szerkesztett pokolgépét, mely a kellő pillanatban robban föl. Folyton kétkedik, de ezt keményen és határozotan fogalmazza meg. Ma, születése századik évfordulóján olyan jelentősnek érezük, mint *Aeschylos*-t, vagy *Shakespeare*-t. Megindultan gondolunk arra, hogy ezen a földön járt és a mi kortársunk volt.

Kosztolányi Dezső

Az osztrák kormány szerdán foglalkozik Mussolini beszédével

Népszövetségi körökben kinos megütközést keltett az olasz miniszterelnök válasza

Genfből jelentik: A népszövetségi köröket élénken foglalkoztatja az olasz-osztrák konfliktus és

Mussolini szombati beszéde a genfi delegátusok körében kinos feltűnést keltett,

különösen a beszédnek az a része keltett megütközést, amelyben Mussolini kijelentette, hogy *a jelenlegi olasz kormányt nem lehet felelőssé tenni régebbi olasz kormányok ígéreteiért.* A Népszövetség vezető tényezői Mussolininak ezt a felfogását érthetetlennek tartják és rámutatnak arra, hogy az olasz miniszterelnöknek tudnia kell, hogy a Népszövetség a benne képviselt államok kormányainak szövetsége, tehát természetszerűleg *megvan a Népszövetségben a logfolytonosság* és így

Mussolini nem tagadhatja meg azokat az ígéreteket, amelyeket annakidején Tittoni olasz miniszterelnök tett Dél'Tirolra nézve,

annál kevésbbé, mert az olasz király ezeket az ígéreteket megerősitette.

Mint Bécsből jelentik,

az osztrák nemzeti tanács főbizottsága március 7-ikén ül össze és foglalkozik Mussolini szombati beszédével.

Eredetileg az volt a terv, hogy ezen az ülésen fog beszámolni *Seipel* kancellár prágai látogatásának eredményéről, de most az olasz-osztrák ellentétek kiélesedése következtében ez a jelentés háttérbe szorult és a szerdai ülésnek az lesz a legfontosabb tárgya, hogy *az osztrák törvényhozás Mussolini beszédével szemben állást foglaljon.* Parlamenti körökben érthetően nagy érdeklődéssel várják a nemzeti tanács főbizottságának határozatát.

A kormánypárt győzött a lengyel választásokon

Pilsudszki hivei után a szociáldemokraták szerezték meg a legtöbb szavazatot

Varsóból jelentik: Lengyelország valamennyi választókerületében vasárnap lezajlottak a képviselőválasztások és a tizenötmillió szavazásra jogosult választó közül átlag hetven százalék megjelent az urnáknál. A szavazást valamennyi kerületben vasárnap este kilenc órakor zárták le. A szavazatok összeszámlálása két napig is el fog tartani, úgy hogy

a hivatalos jelentést a választás eredményéről a belügyminisztérium csak szerda este teheti közzé.

Különösen nagy tömegek szavaztak le Varsóban, Krakkóban és Lembergben és általában a nagyobb városokban, ahol kivétel nélkül

Pilsudsky tábornagy miniszterelnök pártja győzött,

amint hogy a hozzávetőleges számitásból már most látható, hogy a kormány általában nagy többségre tett szert.

Számarányra nézve második helyen a szociáldemokraták állnak,

utánuk következnek a kommunisták, míg a negyedik helyen a nemzeti szocialisták állanak.

Bár Pilsudszky miniszterelnök megtartotta parlamenti többségét,

valószinü, hogy a választások erős elkanyarodást hoztak balfelé, mert a kormánytöbbség jelentősszámu mandátumot vesztett,

viszont azonban a baloldali pártok, a szocialisták és kisgazdák távolról sem érték el a remélt eredményt. A szocialisták előreláthatólag tiz mandátumot hóditottak el a kormánypárttól és valószinüleg kétszer ennyi a kommunisták nyeresége.

Megnyilt a népszövetségi tanács ülésszaka

Zárt ülés után a megnyitó ülés csak félóra hosszat tartott — Még bizonytalan, hogy ki lesz a szentgotthárdi ügy előadója

Marinkovics külügyminiszter nyilatkozata a kisantantnak a szentgotthárdi affárban elfoglalt álláspontjáról

Genfből jelentik: A népszövetségi tanács 49-iki ülésszaka hétfőn délelőtt tizenegy órakor ült össze. A tanácsban helyet foglaló államok delegátusai teljes számban megérkeztek Genfbe és a Népszövetség titkárságának hatalmas előcsarnokában már a kora délelőtti órákban tolongtak az ujságirók. Kétszáz ujságiró érkezett a világ minden részéből és a genfi lapok tudósitói is teljes számban megjelentek. A népszövetségi palota folyosóin a Népszövetség legizgalmasabb napjaira emlékeztető élénkség volt és a delegátusok élénken tárgyalták a napirenden szereplő fontosabb kérdésekben várható döntést.

Délelőtt tizenegy órakor nyitotta meg a népszövetségi tanács ülését Urutia columbiai delegátus,

a 49-iki ülésszak elnöke. Az ülés első része zárt ajtók mögött folyt le, amelynek napirendjén tizenhárom pont szerepelt, többnyire adminisztrativ természetü kérdések. A nyilvános ülést negyedegykor nyitották meg és az mindössze félóra hosszat tartott. Az ülés első pontja Briand külügyminiszter jelentése volt a görög menekültek elhelyezéséről. A tanács tudomásul vette a jelentést és hozzájárult a segélyezés céljára kibocsátandó népszövetségi kölcsönhöz. Ezután a keletszámoai lázadásról és a délafrikai benszülött törzsek kéréseiről beterjesztett jelentést tárgyalták, amelyekben azonban nem hoztak döntést, hanem azt a juniusi ülésszakra halasztották.

A következő nyilvános ülést kedd délelőtt tartják.

A kisantant szerint a szentgotthárdi ügy általános érdekü kérdés

A kisantant-külügyminiszterek összejövetelén kivül vasárnap nem volt semmiféle egyébb megbeszélés Genfben. Chamberlain kirándulást tett a környékre Stresemann pedig az ut fáradalmait pihente ki. A kisantant-külügyminiszterek vasárnapi konferenciája után

Marinkovics Vlja külügyminiszter nyilatkozott a sajtó képviselői előtt és kijelentette, hogy a kisantant rendes értekezletét május végén vagy junius elején fogják megtartani, még pedig Genfben.

Marinkovics külügyminiszter ezután a következőkép folytatta nyilatkozatát:

Egyesek bizonyos összefüggést látnak genfi tartózkodásom és a népszövetségi tanács napirendjén szereplő géppuskaügy között. Erről nincs szó.

Ezt a kérdést mi általános érdekü kérdésnek tartjuk, nem pedig olyannak, amely a kisantant államait jobban érdekelné, mint a Népszövetség bármely más államát.

Csupán azért vetettük fel mi a kérdést, mert a Népszövetség szabályai szerint ezt valakinek meg kellett cselekednie. Titulescu azonban, aki a tanács ülésén a kisantantot képviseli, nem vádlóként fog szerepelni, hanem a tanács tagjaként és más nem lebeg a szeme előtt, csupán az általános érdek és a béke érdeke.

A géppuskák ügyét nem olyan kérdésnek tekinti, amely Magyarország és a kisantant ügye, hanem elvi kérdésnek,

miután itt a szerződések tiszteletben tartásáról és a népszövetségi ellenőrzés hatályosságáról van szó.

Nézeteltérések a szentgotthárdi ügy előadójának személye körül

A szentgotthárdi ügy előadójának személye még bizonytalan. Népszövetségi körökben három nevet emlegetnek: *Chamberlain* angol külügyminisztert, *Blockland* holland külügyminisztert és *Villegas* chilei delegátust.

Francia körökben Chamberlain mellett agitálnak, amivel szemben ugy Anglia, mint más államok szivesebben látnák, ha az előadói tisztséggel Villegas chilei delegátust biznák meg,

mivel az angol külügyminisztert ugyis lekötelezi a magyar-román döntőbirósági konfliktus, amelynek szintén ő az előadója.

Elhalasztják a döntést a szentgotthárdi ügyben?

A nagyhatalmak képviselői a szentgotthárdi ügyben még alig folytattak tanácskozást és ezt a feltűnő tartózkodást népszövetségi körökben ugy magyarázzák, hogy

a nagyhatalmak még a látszatát is kerülik annak, hogy befolyásolni akarnák a kisantant magatartását a szentgotthárdi ügyben.

A kérdést már jóval nyugodtabban itélik meg Genfben és népszövetségi körökben a hangulat egyenesen optimista. Egyes delegátusok

nem tartják kizártnak, hogy a népszövetségi tanács a szentgotthárdi ügy rövid megvitatása után a kérdést a juniusi tanácsülésre fogja elnapolni

Egy másik vélemény szerint a tanács az ügy megvizsgálására nem vizsgálóbizottságot fog küldeni, hanem

csupán egyetlen megbizottat küld a a helyszinre,

minthogy pedig egy ilyen inditvány elfogadásához elegendő az egyszerü szótöbbség, valószinü, hogy ezt a tanács el is fogja határozni.

A delegátusok körében azt beszélik, hogy az angolok legjobban szeretnék a szentgotthárdi ügy tárgyalását későbbi ülésre halasztani olyan időpontra, amikor a tanácsban helyet foglaló egyes államokban már lezajlottak a küszöbön álló választások, mert azt remélik, hogy akkor szenvedélymentesebb légkörben lehetne a kérdés tárgyalásához hozzáfogni.

A kisantant biztonsági szerződések megkötéséért

Párisból jelentik: A kisantant külügyminisztereinek vasárnapi genfi tanácskozásai után

Párisban nyugodtabban itélik meg a szentgotthárdi ügyet.

Már *Sauerwein* sem beszél hétfői cikkében szankcióról, hanem csak vizsgálatról, amelynek nem büntetés, hanem csak nyugodt birósági tárgyalás jellege lesz.

A *Petit Parisien* ugyancsak hangsulyozza, hogy

a szentgotthárdi ügy nem fog konfliktust kirobbantani.

A lap szerint a kisantanti külügyminiszterek fontos határozatot hoztak a biztonsági tárgyalásokra vonatkozólag. Tudvalevő, hogy a biztonsági bizottság azt javasolta, hogy az egyes államok a Népszövetség közvetitésével kössenek egymással a lokarnói szerződéshez hasonló megállapodásokat.

A kisantant azt kivánja, hogy amennyiben valamely állam következetesen kivonja magát ilyen szerződések megkötése alól, ezt az államot mint »valószinü támadót« bélyegezzék meg.

A *Petit Parisien* szerint Franciaország csatlakozott a kisantantnak ehhez a felfogásához.

Száztiz százalék lesz a városi pótadó

A bizottság ezen a héten letárgyalja Szubotica költségvetését

A szuboticai főszámvevői hivatal március elsejére elkészitette a város 1928. évi költségvetését, amit *Sztipics* Károly dr. polgármester hazatérése után nyomban áttanulmányozott. A főszámvevői hivatal több másolatot készitett a költségvetési tervezetről, amelyet szerdán megküldenek az előkészitő bizottság tagjainak. A képviselőtestület, mint ismeretes, ebbe a bizottságba az ellenzéki pártok részéről megválasztotta dr Havas Emilt és dr. Vojnics-Tunics Istvánt, akik azonban kijelentették, hogy lemondanak erről a tisztségről és nem vesznek részt a bizottság munkájában. Az ellenzéknek ez a magatartása arra enged következtetni, hogy az ellenzék a költségvetés tárgyalásánál a legélesebb harcot fogja folytatni a városi tanács ellen.

A költségvetési tervezet a következő végösszegeket tartalmazza:

Kiadás:	33.904.780 dinár
Bevétel:	28.013.000 dinár
Hiány:	5.891.780 dinár

A hiányzó összeget a városi tanács községi pótadó cimen fogja pótolni, amely értesülésünk szerint a mult évi százszázalék helyett 110 százalék lesz.

A községi pótadó tiz százalékos emelése nem indokolatlan, mert a városi tanácsnak ebben az évben a tisztviselő nyugdijazások és végkielégitések folytán nagy kiadásai vannak és a város nagy összegü rendes bevételétől esett el, miután a pénzügyi törvény alapján január 1-től kezdve megszüntették az ingatlan átruházási illeték beszedését. Ez az illeték évente mintegy ötmillió dinárt tett ki. A költségvetés a takarékosság jegyében készült és ha a város nem esett volna el az ingatlan átruházási illetéktől, a tisztviselői redukció végrehajtása mellett a községi pótadó ebben az évben csupán tiz százalékot tett volna ki.

Sztipics Károly dr. polgármester kijelentette a *Bácsmegyei Napló* munkatársának, hogy a költségvetést letárgyaló bizottság még e hét folyamán összeül és a polgármester elnöklete alatt és *Szavajdzsics* Sándor főszámvevő referátuma alapján le fogja tárgyalni a költségvetési tervezetet. Mihelyt a bizottság befejezi müködését, a városi tanács ki fogja nyomtatni a költségvetési tervezetet és szétosztja a képviselőtestületi tagok között. A polgármester ezután összefogja hivni a képviselőtestület ülését, amelyen letárgyalják a költségvetést.

A nemzetiségek teljes egyenjogusitását adóreformot és szoros vámszövetséget követel Németországgal Radics

Áprilisra politikai rendszerváltozást és őszre uj választást jósol

Noviszadról jelentik: *Radics* István, aki vasárnap Noviszadon résztvett a parasztdemokrata koalició népgyülésén fogadta a *Bácsmegyei Napló* noviszadi munkatársát, akivel aktuális politikai kérdésekről több, mint félórát elbeszélgetett.

Elnök ur programmja szerint milyen szerep jut az állami életben a Vajdaságnak? — kérdezte először a Bácsgyei Napló munkátársa.

— A Vajdaság kétségtelenül országunk legmüveltebb és legfejlettebb tartománya — felelte Radics — amely még nem tölti be azt a helyet és szerepet, amely öt joggal megilleti, hiszen nagy történelmi érdemei révén vezérszerep illeti meg a Vajdaságot mindenütt, ahol nagy nemzeti érdekekről és az emberiség nagy ideáljairól van szó. A *Vajdaságnak* nagy érdeme, *hogy kulturális és gazdasági téren gyakorlatilag megvalósitotta az ember és embe közti együttmüködést,* mig a horvátok ezt az együttmüködést — teoretikusan — feladatunkul jelölték meg. Ezzel *a Vajdaság a magasabb politika számára példát adott,* amit sokra kell értékelnünk Már a politikai csoportok együttmüködése nagy haladást jelent, mig

a nemzetek együttmüködése nagy müvészet és ezt a müvészetet a Vajdaság a gyakorlatban megoldotta.

A vajdasági szerbek voltak azok, akik a nagy politikai bölcseséget produkálták és azt a gyakorlatban meg is mutatták.

— A Vajdaságban a gazdasági és kulturális téren való együttmüködésnek meg vannak a maguk értékes gyümölcsei és *semmiképen sem nélkülözhetjük a magyarok és németek közremüködését,* miután a magyarok és németek valóban értékes elemek, miért is

kifejezetten ameilett vagyok, hogy a magyarok és németek kapjanak elemi és középiskolákat

és főleg azokat a szakiskolákat, ahol anyanyelvükön folytathatják tanulmányaikat.

Ha a magyaroknak és a németeknek megadjuk azokat a jogokat, amelyek minden szabad polgárt megilletnek, akkor ök lesznek az ország legértékesebb és legmegelégedettebb elemei.

Nálunk nem szabad kisebbségi kérdéseknek felmerülni, mert nekünk az országban egyformajogu polgáraink vannak.

— Mint vélekedik Elnök ur a gazdasági válságról és miként gondolja azt enyhitetni?

— Mindenekelőtt terményeink számára piacot kell biztositanunk és ezt legjobban Csehszlovákországgal, Ausztriával és Németországgal kötendő kereskedelmi szerződések révén érhetjük el, mert ez a legjobb módja annak, hogy cikkeink vevőre találnak. Meg kell továbbá feltétlenül szüntetni a jövedelmi adót, amely a Vajdaságot a 180 millió dinárnyi adóbevételtől kilencvenmillió dinárral sujtja.

Az adóreformot teljesen meg kell reformálni,

különösen vonatkozik ez a földadóra, amelyből a kincstár 570 millió dinár bevételre számit és amelyből egyedül a Vajdaságra 200 millió dinár jut. A földadó a tervezet szerint hektáronként nem 660 dinárra, hanem 1000 dinárra rugna. *A Vajdaság képtelen ezt az adót megfizetni,* miután a föld hozadéka nincs arányban a magas megadóztatással. Az uj nagy állami kölcsönből megfelelő jelentékeny részt a Vajdaságnak is kell juttatni, hogy abból megjavithassa a földet és előmozditsa a többtermelést.

— Határozottan kivánom a Németországgal való együttmüködést (kolaborációt), sőt tovább megyek ennél és

hive vagyok a Németországgal való vámszövetségnek, mert az ipari Németország legjobban egészithetné ki magát a mi agrárországunkkal.

Jugoszlávia sohasem fejlesztheti iparát a német ipar szinvonalára, viszont Németország mezőgazdasági termelését nem fokozhatja arra a magaslatra, amelyre szüksége van és igy a két állam egymásrautaltságában természetszerüleg kell, hogy közeledjék egymáshoz. Németországgal való kulturális, gazdasági és politikai kapcsolatunkból mindig csak előnyünk volt. Sokat tanultunk a németektől és ezért az eddigi kapcsolatokat együttmüködés és vámszövetség révén még inkább ki akarjuk mélyiteni.

A mai Európa a maga huszonhat vámhatárával természetellenes alakulat és azon vagyok, hogy ott, ahol csak lehetséges, a még meglevő akadályokat az utból eltakaritsam,

hogy ezáltal eredményes együttmüködés utját egyengessem, mert nemcsak egész sor ideális okok, hanem gyakorlati szempontok is ezen együttmüködés mellett szólanak. Németország, mint beszerzési piac legközelebb esik hozzánk, a legolcsóbb piac és a legversenyképesebb. Ezenkivül terményeink részére a Németországhoz vezető ut a legrövidebb.

— Milyen a helyzet a politikában?

— Jó, már mint a mi számunkra, mert viszont a kormány részére tarthatatlan.

Április közepén változás áll be a kormányban, amely azonban nem személyi változást, hanem rendszerváltozást fog jelenteni. És minden valószinüség szerint késő nyáron, de legkésőbben őszkor uj választások lesznek.

— Mi a véleménye Elnök urnak Ausztria és Olaszország ismeretes afférjéről? — kérdeztük Radics Istvánt.

— Bécsben azt teszik, amit Berlinben helyesnek vélnek. Az egész affférnek nagy jelentősége van a mi szempontunkból is. Bebizonyosodott ugyanis ezáltal, hogy Olaszország dominálni és nem együttmüködni akar. Ez pedig nagy különbség. Ha Olaszország barátságosan együtt akar velünk haladni, arra hajlandók vagyunk, de felettünk nem uralkodhat soha. Az osztrák affér bizonyitja legjobban, hogy Olaszországnak ilyen céljai vannak. Igaz, hogy Olaszországból müvészi és kulturális téren hasznunk volt de ez még nem ok arra, hogy Olaszország felettünk uralkodhasson.

A beszélgetésnek a népgyülés megkezdése vetett véget.

Mayor József

Gyorgyevics Dragoszláv ismét alaptalanul támadó, valótlanságtól hemzsegő cikket irt a Bácsmegyei Napló ellen

Gyorgyevics Dragoszláv Szubotica volt főispánja egy hónapon belül harmadszor intéz a Vreme-ben olyan támadást a Bácsmegyei Napló s annak szerkesztője ellen, amely miatt kénytelenek vagyunk ellene sajtópert inditani.

Mind a három cikknek az az alapmotivuma, hogy a Vajdaságban türhetetlenek a közállapotok, (»Még egy Délszerbia« ez a cikkek főcime) amin csak ugy lehetne segiteni, ha azt az érdemes »kajmakcsaláni hős«-t, akit Gyorgyevics szerénységből nem akar megnevezni, ujra szerephez és hatalomhoz juttatnánk.

A vajdasági közállapotok tarthatatlanságának és borzalmasságának jellemzésére Gyorgyevics mind a három cikkében a Bácsmegyei Napló két cikkét *ferditi ki* és *hamisitja meg.* Ezek közül az egyik cikk a mult év októberében, a másik az elmult év karácsonyán jelent meg.

A karácsonyi cikkből a volt főispán, — miután előbb féktelen magyar gyülöletéről annyiszor tanuságot tett irásaiban, — azt a konkluziót vonja le, hogy a vajdasági magyarok becsületes és munkás polgárai lennének uj hazájuknak, ha ezt a Bácsmegyei Napló nem akadályozná meg azzal, hogy állandóan csalóka reményeket kelt s a magyarság lelki kiegyensulyozását zavarja.

Gyorgyevics Dragoszláv cikkeinek tendenciája itt a Vajdaságban mindenki előtt teljesen világos. *Ő most azért hamisit, amiért főispán korában bizalmas feljelentéseket gyártott, hogy Beogradban bebizonyithassa, hogy ő és csakis ő, mennyire nélkülözhetetlen Szuboticán.*

Nekünk nagyon izlésünk ellen való Gyorgyevics Dragoszlávval bárminő vitába szállni, a sulyos vádak, rágalmak és inszinuaciók azonban mégis arra kényszeritettek, hogy az alábbi levelet intézzük a Vréme szerkesztőségéhez.

A Vreme tek. szerkesztőségének

Beograd.

A Vreme vasárnapi számában Gyorgyevics P. Dragoszláv volt főispán folytatja ellenem és a szerkesztésem alatt álló Bácsmegyei Napló ellen hadjáratát.

Minthogy a szerb közvélemény esetleg a cikkek nyomán hamisan itéli meg nemcsak az én személyemet, nemcsak a Bácsmegyei Napló hazafias és loyalis magatartását, hanem esetleg a cikkiró személye és jelentősége felől is hamis képet nyerhet, nagyon kérem a tek. Szerkesztőséget, méltóztassék alábbi néhány sort közölni.

Gyorgyevics Dragoszláv közt és köztem sajtóper van folyamatban a szuboticai törvényszék előtt. A sajtópert Gyorgyevics inditotta azért, mert 1927 április 29-én és május 1-én kénytelen voltam lapomban megmagyarázni, miért ő a leginkább gyülölt és legkevésbbé népszerü ember Szuboticán. Bevallom, hogy ezekben a cikkekben, ha igazságosan is, de meglehetős erős tónusban irtam Gyorgyevics Dragoszlávról, akiről a többek között megirtam, hogy

1. Gyorgyevics Dragoszláv iskolai és erkölcsi kvalifikáció nélkül kierőszakolta előbb főispáni, majd polgármesteri kinevezését,

2. hogy müködésében alattomos és őszinteség nélküli volt,

3. hogy azokkal szemben, akikkel szinleg a legjobb barátságot tartotta fenn, állandóan intrikált,

4. hogy szenvedélyesen gyártott hazug és valótlan feljelentéseket, amelyekben becsületes polgárok, szerb közhivatalnokok s régi radikális pártemberek is szerepeltek, mint hazaárulók, spionok és korrupt emberek, mindez csak azért, hogy Beogradban a saját maga nélkülözhetetlenségét kidomboritsa,

5. hogy előbb szociálforradalmár volt s később ő is, mint minden neophita legtürelmetlenebbül üldözte és terrorizálta azokat, akikről azt hitte, hogy más politikai meggyőződésük van, mint neki.

A cikkekben megirtam azt is, hogy állitásaimat a biróságnál igazolni fogom s kijelentettem, hogy mindent megteszek, amit a vádlott megtehet, hogy — ha nem igazat irtam — *Gyorgyevics* elégtételt kapjon s *két héten belül az ügy tárgyalásra kerüljön.* Gyorgyevics be is jelentette a sajtóper meginditását, azonban az elégtétel nem lehetett neki nagyon sürgős, mert a sajtóper meginditásával hat hónapig várt s beadványaival ma is huzza-halasztja az ügyet, nehogy a biróság előtt módom legyen a vádakat igazolni s akkor kiderüljön, hogy milyen kvalitásu az az ember, aki Szuboticán az állami hatalmat, a törvények uralmát s az erkölcsösséget reprezentálta s akinek minden tette és szava és betüje, azt a célt szolgálja, hogy a Vojvodinában, ahol ő senkinek sem kell, megint valamilyen hatalmi pozicióba kerüljön.

Ezekután rá kell mutatnom, hogy Gyorgyevics Dragoszláv a Vreme vasárnapi számában ellenem ugyanazon cikkek alapján, ugyanazon vádakat ismétli meg, amelyeket 1928 február hatodikán és tizenegyedikén ugyancsak a Vreme-ben közzétett két cikkében már megirt s mindjárt hozzáteszem, hogy ugyanolyan alapossággal, hitelességgel, tárgyismerettel és objektivitással.

A február hatodiki és tizenegyediki cikke miatt a sajtóper meginditására már megbizást adtam, ugyancsak meginditom a sajtópert a mostani cikke miatt is. Bizom benne, hogy módom lesz a biróság előtt bemutatni Gyorgyevics Dragoszláv módszereit, eszközeit, ujait s céljait is. Nem szeretném azonban, ha Gyorgyevics Dragoszláv sulyos vádjai és gyanusitásai addig is bárkinek a lelkében ugy élnének, mint ha ezekben a vádakban egy szemernyi igazság is volna.

Gyorgyevics februári hasonló cikkében felhivott engem, hogy forditassam le magyarról szerb nyelvre azokat a cikkeket, amelyeket ő megjelölt s akkor majd mindenki látni fogja, mennyire veszedelmes ember vagyok én. A felhivásnak akármilyen terhes és költséges is, eleget teszek. A munka folyamatban van s alkalmam lesz közjegyzőileg hitelesitett forditásokkal dokumentálni, hogy Gyorgyevics Dragoszláv — ferditett.

Nem szeretném azonban, ha a közvélemény sokáig kétségben maradna az iránt, hogy ezuttal igazat irt-e Gyorgyevics Dragoszláv.

Én alávetem magam egy aeropag itéletének.

A nemzeti szkupstinában minden párton vannak magyarul tudó képviselők, akik a Bácsmegyei Napló szövegét értik s akik a vajdasági viszonyokkal is tisztában vannak. Nevezzen meg közülük Gyorgyevics Dragoszláv ötöt s itéljen az általa kiválasztandó öt férfiu felett, hogy joggal vádolható-e a Bácsmegyei Napló államellenes tendenciákkal. Itéljenek ezek, hogy Gyorgyevics Dragoszláv cikke és inszinuacióí igazak-e.

Egyszer már ilyenfajta felhivást intéztem Gyorgyevics Dragoszlávhoz s ő elmulasztotta azt, hogy erre reagáljon. Ha most sem nyilatkozik erre, akkor talán látni fogja minden tisztességes ember, amit azok, akik Gyorgyevicset ismerik, ugyis jól tudnak, hogy ő alaptalanul vádol, ferdit, hamisit csak azért, mert azt reméli, hogy sikerül neki a honmentő szerepében ujra valami pozicióhoz jutni a Vajdaságban.

Fogadja Szerkesztő ur tiszteletem nyilvánitását.

Dr. Fenyves Ferenc s. k.

Olvasóink tájékoztatására közöljük, hogy Gyorgyevics Dragoszláv rettenetes vádjait a Bácsmegyei Napló karácsonyi számában megjelent »Régi emberek a régi Szabadkáról« cimü cikksorozatra alapitja. A cikksorozat eredete az, hogy egyik, mindnyájunk által tisztelt szuboticai iró, akinek multja, müködése és kora is kizárja azt, hogy irridenta tendenciával lehessen megvádolni, régi ismertnevü embereket — főleg irókat és müvészeket — kérdezett meg egy körlevélben arról, hogy milyen emlékei vannak a háboru előtti Szabadkáról, mit tart a város irodalmáról és kulturális életéről s minő perspektivái vannak az irodalom jövőjéről.

Nincs módunk, helyünk és időnk, hogy Gyorgyevics Dragoszláv cikkét egész terjedelmében közöljük, azonban, hogy a magyar olvasó is lássa, hogy milyen eszközökkel igyekszik Gyorgyevics Dragoszláv a szerb olvasóra hatni, ide irjuk, hogy gróf *Batthyány Tivadarról azt irja, hogy ő a szerbek legnagyobb ellensége, Ambrus Zoltánról pedig, hogy bácskai főispán s Horty szociálpolitikai minisztere volt.*

Gyorgyevics Dragoszláv ujabb cikke is bizonyiték amellett, hogy amilyen nemes gondolkodásu, őszinte és jóhiszemü volt ez az ur, mint főispán, ugyanolyan ma is, mikor nyughatatlanul törtet, hogy valaki legyen.

Egyszerü szépségápolás

Használja arcápoláshoz a **NIVEA CREM**-*et, amely a bőrápoló eucerit tartalmazza. Ennek köszönheti meglepően kiváló hatását. Vörösség, repedések, foltok és más szépséghibák gyorsan eltünnek. Csak*

NIVEA-CREME

11355| 11

A vádlott felpofozta a tanut

Sulyos inzultus a birósági tárgyalóteremben

A szuboticai törvényszék főtárgyalási termében, ahol a büntető ügyeket tárgyalják, hétfőn délelőtt izgalmas jelenet játszódott le.

Pavlovics István törvényszéki elnök büntetőtanácsa egy lopási ügyet tárgyalt, amelynek vádlottja egy cselédleány volt. A tárgyalás befejezése után, mikor már az elnök kihirdette az itéletet és figyelmeztette a vádlottat, hogy elmehet, a cselédleány, akit lopásért *hat hónapra* elitéltek, gyors léptekkel elindult a vádlottak padjától a terem kijárata felé, szinte szaladt és amikor a teremnek ahhoz a részéhez ért, ahol a hallgatóság helye kezdődik, nekiment az ott álló egyik tanunak és mielőtt valaki megakadályozhatta volna, *teljes erejéből arculütötte* és *öklével is az arcába vágott.* Az eset a hallgatósággal zsufolt teremben óriási izgalmat keltett.

A lopási tárgyalásról, valamint az abból fejlődött izgalmas incidensről, amelyhez fogható még nem fordult elő a szuboticai törvényszéken, alábbi tudósitás számol be.

Hétfőn, mint rendes büntetőtárgyalási napon egész sora a büntetőügyeknek volt tárgyalásra kitűzve. Ezek között szerepelt egy lopási ügy, amelyben *Kampa* Erzsi cselédleány szerepelt, mint vádlott.

Kampa Erzsébet vádlott, aki 1927 január havától husvét másodnapjáig a szuboticai Oficirski Dom étterme bérlőjénél, *Kispál* Istvánnál mint cseléd szolgált, a vád szerint szolgálatadójától nagymennyiségü evőeszközt, csészéket és tányérokat tulajdonitott el. A tárgyaláson a vádlott kijelentette, hogy nem érzi magát bünösnek. A jelzett időben az Oficirski Dom étkezőhelyiségében szolgált mint cseléd, de onnan sem evőeszközöket, sem csészét, sem egyéb holmit nem vitt el.

A vádlott után *Kispál* Istvánt, az Oficirski Dom étkezőhelyiségének bérlőjét hallgatták ki tanuként. Előadta, hogy az étkezde bérletét vette át, a leltározásnál megállapitották, hogy evőeszközök, csésze és egyéb holmik hiányoznak. A gyanu *Kampa* Erzsébet cselédleányra irányult. Házkutatást tartottak nála, mely alkalommal megtalálták nála az Oficirski Domból hiányzó evőeszközöket, csészéket s egy tálcát, amelyre »*Nemzeti Nagyszálloda*« volt *bevésve.*

A tárgyalásnál a cselédnél talált evőeszközök: csészék, tányérok és tálcák a biróság asztalán voltak elhelyezve, mint bünjelek.

A tanu kihallgatása után az elnök szembesitést rendelt el a vádlott és a tanu között. Ekkor a vádlott annyit beismert, hogy a bünjelek között levő két csészét valóban hazavitte, de azt az egyik alkalmazott engedte meg, mert aznap nem volt ideje megvacsorázni és csészékben vitte haza a vacsoráját. A többi tárgyakra nézve pedig megjegyezte, hogy azokat nem az étkezőből vitte el, hanem egy korcsmárostól kapta, akinek nevét nem tudja.

Ezután *Kovács* Ferenc tanut hallgatták ki, aki mint mészáros, hust szállitott az étkezdének. A tanu szintén terhelően vallott a cselédleányra és azt mondotta, hogy többször észlelete, hogy este, amikor a leány hazamegy, kendője alatt holmikat visz el.

A biróság Kispál Istvánt és Kovács Ferencet megeskette vallomásukra. A bizonyitási eljárás ezzel véget ért és a perbeszédek után a biróság meghozta az itéletet, amely szerint bünösnek mondotta ki a vádlottat szolgálatadójával szemben elkövetett lopás büntettében és elitélte *hat havi börtönre.*

Az itélet kihirdetése után *Radoszavljevics* ügyész felebbezést jelentett be szigoritás végett.

Az itélet kihirdetése után az elitélt cselédlány odafutott a tanuk padjához, ahol *Kovács* Ferenc tanu is állott. *Kampa* Erzsébet egyenesen Kovácsnak tartott és mikor odaért, *teljes erővel arculütötte és öklével az arcába sujott.* A teremszolga fogta le a dühöngő leányt, mig *Radoszavljevics* Szlávkó ügyész intézkedésére azonnal fegyveres börtönőr jelent meg a teremben és a leány mellé állt. Az államügyész ezután inditványt tett, hogy Kampa Erzsébetet azonnal vonja felelősségre a biróság. A biróság helyt adott az inditványnak és *Pavlovics* István elnök nyomban megtartotta az *uj főtárgyalást* Kampa Erzsébet ellen, aki ellen a büntető perrend 333. szakasza alapján emeltek vádat. Az elnök az uj tárgyaláson megkérdezte a vádlottól, hogy miért inzultálta a tanut. A leány azt felelte, hogy azért, mert szerinte a tanu nem mondott igazat.

A biróság ezzel a második tárgyalást is befejezte és elitélte Kampa Erzsébetet durva becsületsértés vétségéért *három havi fogház* fő- és 200 dinár mellékbüntetésre. Egyidejüleg pedig *a biróság elrendelte,* hogy az előzőleg kimért hat hónapi börtönbüntetésnek jogerőre való emelkedéséig *az elitélt vizsgálati fogságba helyeztessék.* Kampa Erzsébetet szuronyos börtönőr kisérte a tárgyalóteremből az ügyészségi fogházba.

Pribicsevics a nemzetiségi kisebbségekről

A nemzetiségek teljes gazdasági és kulturális szabadságát az államnak is kötelessége támogatni

A vasárnapi parasztdemokrata koalicióbeli nagygyülés után — amint már hétfői számunkban röviden jelentettük — nagyszabásu bankett volt, amelyen ötszáznál többen vettek részt és amelyen Pribicsevics Szvetozár nagyfontosságu nyilatkozatot tett. Pribicsevicset nyilatkozatáért a bankett résztvevői és az erkély nagyszámu közönsége szokatlan meleg óvációkban részesitette.

Pribicsevics a legnagyobb nyiltsággal hangoztattá, hogy

a nemzetiségek teljes kifejlődését gazdasági és kulturális téren nemcsak nem szabad megakadályozni, hanem ellenkezőleg az állam tekintélyének megóvása szempontjából kötelesség elősegiteni.

A nemzetiségek kifejlődését kulturális és gazdasági téren, minden erővel támogatni kell, de nemcsak ezen a téren, hanem *polgári jogainak gyakorlása elé sem szabad akadályokat görditeni,* addig a határig, amelyeket az ország alkotmánya és a fennálló törvények megszabnak.

— A régi Magyarország legnagyobb politikai nehézsége az volt, hogy a magyar elemek körében sohasem tudtak eredményeket elérni, minden jogos és jogtalan eszköz igénybevételével a nemzetiségekre vetették magukat és csak a nemzetiségek gyengesége folytán volt lehetséges oly kormányzatot inaugurálni, amely végeredményben az országot tönkretette.

A tiszta hazafiság megköveteli a nemzetiségektől, hogy az államot célkitüzéseiben támogassák,

ezt pedig csak akkor fogják megcselekedni, ha a tulajdonképeni államfenntartó elemmel szövetkezve és egyesülve jogaiknak teljes fenntartása mellett támogatják az államfenntartó elemek, az antidemokratikus és jogtipró kormányzatok leküzdésében.

Mi lesz a temetkezési egyletekkel?

Március 11-ikén a legtöbb egyesület rendkivüli közgyülést tart

A szuboticai temetkezési egyesületek tagjai még mindig élénken tárgyalják a kereskedelmi miniszter rendeletét, amely három egyesületet, nevezetesen a Prvo Jugoszlovenszko Pokopno Drustvo, a Pripomocs és a Bácska B. szekciójának működését megszünteti és elrendeli az egyesületek azonnali felszámolását a többi egyesületek részére pedig egy uj alapszabályt dolgozott ki azzal, hogy a többi meglevő egyesületek kötelesek egybe tömörülni az uj alapszabályok alapján, mert ellenkező esetben azokat az egyesületeket, amelyek nem hajlandók egyesülni, megszüntetik.

A kereskedelmi miniszternek ez a rendelete az egyesületek érdekelt vezetői közt is sok vitára ad alkalmat, különösen, mert a miniszter rendeletében nem jelölte meg azt a minimumot, amit az egyesületeknek a meglevő tagok után mint tartalékösszeget be kell fizetni az uj egyesületbe. Vannak ugyanis egyesületek, amelyeknek alig van néhány ezer dinár alaptőkéjük, mert a beszedett pénzt már mind kifizették a tagoknak és a kifizetések szabályosságát és helyességét csak egy alaposabb vizsgálat tudná megállapitani. Ezzel szemben van két egyesület, amelyek működése ellen a multban soha semmi panasz nem merült fel és ezek együttvéve majdnem egy millió dinár tartalékalappal rendelkeznek. Ezeknek az az impressziójuk, hogy a minisztérium a helyesen működő egyesületek megtakaritott pénzével akarja szanálni a bukófélben levő egyesületeket, ami bizonyára nem lehetséges és csak külső látszat.

A legtöbb temetkezési egyesület egyébként vasárnap, március 11-ére rendkivüli közgyülést hivott egybe, amelyen dönteni fognak arról, hogy tömörülnek-e a többi egyesületekkel vagy sem. Ugyancsak jövő vasárnapra hivták össze feloszlató közgyülésüket azok az egyesületek is, amelyeknek működését a minisztérium megszüntette. A temetkezési egyesületek tagjai körében nagy érdeklődéssel várják a további fejleményeket. Az egyesületek egyelőre nem szedik be a halálesetek utáni dijakat, s még természetesebb, hogy nem is fizetik ki a temetkezési segélyeket.

A csendőrség pontos személyleirást szerzett a megszökött kulai rablógyilkosokról

Felboncolták az áldozatok holttestét és megállapitották, hogy a halált fulladás okozta

Szomborból jelentik: Kula községben, mint a *Bácsmegyei Napló* már megirta, szombatra virradó éjszaka két ismeretlen fiatalember

zsineggel megfojtották Ugroszi Mihály hetvenéves kulai pékmestert és feleségét,

aztán kifosztották a lakást és hatvanezer dinár készpénzzel megszöktek.

A borzalmas rablógyilkosság napján, délelőtt beállitott Loch Péter kulai pékmesterhez két rosszul öltözött fiatalember. Az egyik péklegénynek, a másik asztalos-segédnek mutatkozva be, megkérték a pékmestert, hogy alkalmazza őket. Loch, miután elmondották neki, hogy semmi pénzük sincs és már napok óta éhesen vándorolnak, megsajnálta őket, de mivel neki alkalmazottra nem volt szüksége,

elküldte őket a szomszédos uccában levő Ugroszihoz, hogy attól kérjenek alkalmazást.

Az ismeretlen fiatalemberek az esti órákban el is mentek az öreg pékmesterhez, aki idős feleségével együtt egyedül lakott Prizrenszka-uccai házában. A vándorlegénnek Ugroszinál mindketten mint péklegények mutatkoztak be és hosszas könyörgésre

Ugroszi alkalmazta is őket azzal, hogy másnap reggel jelentkezzenek munkára.

A jószivüségéről közismert pékmestert a fiatalemberek kérlelték, hogy engedje meg nekik, hogy az éjszakát a fészerben, vagy a műhelyben töltsék el, miután nincs semmi pénzük és előtte való éjszaka Becséről gyalog jöttek Kulára.

Ugroszi megsajnálva őket, egyik udvari szobájában feleségével mindkettőjüknek ágyat vettetett, söt még vacsorára is meghivta őket.

Körülbelül kilenc óra tájban a két ismeretlen aludni tért. Ugroszi és felesége pedig a szomszédos hálószobájukba vonultak vissza. A csendőrség feltevése szerint körülbelül éjfél után a két ismeretlen óvatosan felnyitotta a hálószoba ajtaját és a mélyen alvó házaspárhoz osonva

az egyik az öreg pékmester, a másik az asszony ágyához ment és ott a már előre elkészitett zsineggel hurkot vetettek nyakukba és megfojtották őket.

Az asszony valószinüleg felébredhetett a lármára és az egyik gyilkossal dulakodni kezdett, mire az elvetemült gyilkos valami sulyosabb tárggyal többször fejbevágta és az elkábitott asszonyt a zsineggel megfojtotta.. Az öreg pékmesterrel álmában végezhettek, amit igazolt az is, hogy amikor a vizsgálatot vezető dr. Szubotics Iván a kerületi járásbiró a helyszini szemlét tartotta, az asszony ágya szét volt dobálva, mig a férfi ágyán nem látszott a dulakodás semmi nyoma.

A vasárnap tartott boncolásnál dr. Miskovics Zsika kulai törvényszéki orvos megállapitása szerint mindkettő halálát fulladás okozta, amelyet vastagabb zsinórral előidézett fojtogatás okozott. A boncoló orvos a pékmesteren semmiféle külső sérülést nem állapitott meg, mig az asszony fején sérülések nyomai voltak felfedezhetők. A szomszédok vallomása szerint Ugroszi lakásán állandóan 50—60 ezer dinár volt, amelyet időnkint lisztvásárlásra forditott. Valószinü, hogy a tettesek erről a vacsora közben történt beszélgetés alkalmával tudomást is szerezhettek. A gyilkosságot reggel hét óra tájban a vizhordó fedezte fel, aki a szokásos időben az ivóvizet vitte kocsin hordójával a pékmesterhez. Miután a csengő jelére senki sem jelentkezett, bement a lakásba, ahol rémülten állapitotta meg, hogy az ágyban fekvő öreg házaspár halott. Azonal elszaladt a szolgabirói hivatalba, értesitették a csendőrséget, amelynek vezetője a helyszinen Szubotics vizsgálóbiróval még a reggeli órákban megjelent és megtett minden intézkedést a tettesek kézrekeritésére.

A kulai csendőrség Loch Péter pékmester bemondása alapján, akinél a gyilkosok ugyanaznap délután kerestek alkalmazást, pontos személyleirást kapott a tettesekről.

Az egyik 20—22 év körüli középtermetü zömök, szőke haju, beretvált, kis stuccolt szőke bajusszal, rosszul öltözött, sötét zsirfoltos felső téli kabáttal és magas füzős cipővel, sportsapkával. A másik gyilkos, aki asztalos segédnek adta ki magát, 28—30 év körüli középnövésü, barna haju, kék szemü, stuccolt barna bajuszu, kopott szürke ruhát, magas fekete füzős cipőt és kopott barna téli kabátot viselt.

A hatóságok remélik, hogy a bestiális gyilkosokat hamarosan kézrekeritik.

Vakmerő rablótámadás a román határ mentén

Belacrkváról jelentik: Hetek óta jól szervezett rablóbanda tartja izgalomban a román határmenti falvak lakosságát. Ennek a bandának tagjai a büncselekményeknek egész sorozatát követték el. A nyomozást azonban megnehezíti, hogy a rablók a büncselekmények elkövetése után minden alkalommal átszöktek a határon Romániába.

Most ismét vakmerő rablómerénylet történt Kustily közelében, közvetlenül a határ mellett. *Pascu* Teodor gazdálkodó hajnali 4 órakor szekerével Belacrkvára akart menni, amikor három felfegyverzett, álarcos rabló állotta utiát. A rablók közül az egyik revolverét Pascu mellének szegezte és erélves hangon rászólt:

— *Add ide a pénzed, mert lelőllek, mint egy kutyát!*

Pascu szabadkozott és azt hangoztatta, hogy nincsen nála pénz.

A rablók közül az egyik egy hatalmas bottal ugy vágta fejbe a gazdálkodót, hogy az eszméletlenül terült el a földön.

Ezután kikutatták zsebeit és a nála levő 600 dinár készpénzt, élelmiszert és ruhanemüt magukkal vitték. Mielőtt azonban eltávoztak volna, összekötözték Pascu kezeit, betömték száját és az árok szélén egy bokor mellett helvezték el.

A rablók ezután felültek Pascu szekerére és elhajtattak.

A kifosztott gazdálkodót csak délben találta meg véletlenül egy parasztasszony, aki kiszabaditotta kellemetlen helyzetéből.

Pascu azonnal jelentést tett az esetről a csendőrségen, ahol meginditották a nyomozást.

Mérey Agoston temetese

délután Szubotica polgárságának nagy részvéte mellett temették el Mérey Ágoston nyugalmazott szuboticai fögimnáziumi tanárt. A köztiszteletben álló öreg professzor temetésén a gyászoló családon kivül megjelent a tanárok vezetése alatt a fögimnázium tanuló ifjusága. Nagy számban vettek részt Mérey Ágoston végtisztességén volt tanitványai, ismerősei és tisztelői, továbbá a szuboticai kulturegyesületek küldöttségei. A gyászszertartást Kovácsy Sándor református lelkész végezte, akinek gyászbeszéde után Richter Nándor tanár, a tanári testület és a tanitványok nevében kegyeletes és megható szavakban bucsuztatta el a halottat. Ezután hatalmas tömeg sorfala között megindult a halotti menet a Bajai-uti temető felé. Az utvonalon, ahol a gyászmenet elvonult, lehuzták az üzletek redőnyeit. A temetőben Nagy Samu, a református presbyterium nevében bucsuztatta el a halottat, majd egy volt tanitványa mondott beszédet a koporsó felett.

A noviszadi ipartestület viharos közgyülése

Nem adták meg a felmentvényt a vezetőségnek és bizottságot küldtek ki az elszámolások megvizsgálására

A noviszadi ipartestület vasárnap délután két órakor a városháza nagytermében tartotta meg évi rendes közgyülését, amelyen több mint háromszáz tag vett részt. A közgyülés este hét óráig tartott és *igen zajos és izgalmas lefolyásu volt, ugyhogy többizben majdnem tettlegességre került a sor.*

A közgyülést *Avramovics* Milán elnök nyitotta meg, majd *Ilics* Mihajló titkár felolvasta a vezetőség mult évi jelentését, amellyel kapcsolatban több felszólaló heves támadásokat intézett a vezetőség ellen, különösen élesen támadva Avramovics Milán elnököt, amiért hónapokkal utóbb tett jelentést arról, hogy Akszamovics Milos diinok háromezer dinárral nem tudott elszámolni. A felszólalók egyike, *Silics* Sztanoje, az ipartestületi választmány tagja emiatt lemondott állásáról és felszólitotta a választmány többi tagjait, hogy szintén mondjanak le. Avramovics elnök kijelentette, hogy Akszamovics üzelmeit még *Czidlik* Ferenc elnöksége idején követte el és hogy a jelenlegi vezetőséget emiatt nem terheli felelősség. Czidlik Ferenc erélyes beszédben visszautasitotta az elnök állitásait, ami miatt Czidlik és az elnök között *heves és izgalmas összecsapásokra került a sor.* Czidlik beszéde folyamán figyelmeztette a közgyülést, hogy a tavalyi közgyülési jegyzőkönyv szerint *Ilics* Mihajló titkárt 3000 dinár havi fizetéssel véglegesitették, holott akkor Ilics még nem volt az ipartestület titkára.

Avramovics Milán elnök beszámolt a mult évi zászlószentelésről és bejelentette, hogy az ünnepség tizenötezer dinár haszonnal zárult. Ezzel szemben Czidlik Ferenc felhozza, hogy még ma sincs meg a teljes elszámolás a zászlószentelés ünnepéről és követelte, hogy a vezetőség pontos és részletes elszámolást adjon a zászlószentelési bevételekről és kiadásokról.

Ezután Avramovics elnök felolvasta a pénztári jelentést, amelyből kitünt, hogy az ipartestületnek az utolsó évben 34.500 dinár vesztesége volt. Czidlik Ferenc nem fogadta el a jelentést és felülvizsgálóbizottság kiküldését javasolta. *Ilics* Misa éleshangon kel ki a vezetőség ellen, amelyet visszaélésekkel vádolt. A közgyülés nagy többséggel elfogadta Czidlik inditványát és *Bernold* Szilveszter, *Melka* János, *Sztrainic* Svetozár, *Malcsics* Vásza, *Sztojanovics* István, *Vics* Dániel és *Jovanovics* Milanból álló bizottságot küldött ki a pénztári jelentés adatainak felülvizsgálására.

Silics Sztanoje, *Malcsics* István és *Zsupanszki* Szlávkó választmányi tagok bejelentették, hogy lemondanak tisztségükről. Zsupanszki ezzel kapcsolatban élesen támadta az elnököt és kis hija, hogy tettlegességre nem került a sor.

Dr. Kraft István és dr. Lalosevics Jócó éles összeütközése a parlamentben

A német-párt vezére azzal vádolta meg a szombori radikális képviselőket, hogy beleavatkoznak a közigazgatásba — Lalosevics erélyesen visszautasitotta a vádat

Beogradból jelentik: A belügyi költségvetés esti vitájában *Moser* János dr. németpárti hosszasan kritizálta a lefolytatott községi választásokat és a rendeletet, amely szerinte nem volt eléggé előkészitve, az interpretálásában pedig még kevésbbé liberális, mint a szövege szerint lehetne. Különösen áll ez a községi birákkal követett eljárást illetően. Szerinte a rendeletben a belügyminiszter tullépte a pénzügyi törvényben kapott felhatalmazást. Idézte az 1868. évi törvényt és bizonyitotta, hogy annakidején a nyelvkérdés szempontjából sokkal liberálisabb volt a rendszer és egész sor szerb, német és szlovák községi biró volt aki egy szót sem tudott magyarul. Kritizálta a radikális képviselőket, *Lalosevics* Jócót és *Racics* Szimát, akik szerinte beleavatkoznak a közigazgatásba.

Dr. *Kraft (Lalosevics Jócóhoz):* Ön a rossz szelleme a vajdasági állapotoknak. A legtöbb választási visszaélés az ön járásában van. Ön a vezetője azoknak a képviselőknek, akik a képviselői önkényt meghonositották a Vajdaságban.

Lalosevics Jócó: *Hazugság, amiket ön mond.*

Moser dr. követelte a járási önkormányzatok meghozatalát, állampolgársági törvényt, fegyvervisselési és uj községi törvényt. Végül tiltakozott az ellen hogy a belügyminiszter nem hagyta jóvá a zagrebi német ifjusági egyesület alapszabályait.

Lalosevics Joca személyes megtámadtatás cimén szólalt fel. Moser azt állitotta, hogy három községben a megválasztott elöljáróságokat nem iktatták be. Ez nem áll. Hajlandó vizsgálóbizottságnak alávetni a maga és Racics müködését.

Kraft: A vizsgálat be fogja bizonyitani, hogy ön a legnagyobb akadálya annak, hogy a községekben a törvényes rendet helyreállitsák.

Lalosevics: Ezt a legnagyobb indignációval visszautasitom. Elismerem, hogy a választási szabályrendelet nem tökéletes, de ennek ellenére a helyzet sokkal jobb, mint a szabályrendelet kibocsájtása előtt volt. A nyelvkérdésben a magyar törvényre hivatkoznak, de nekünk semmi közünk ahhoz, ami Magyarországon volt. Ami a magyar törvényben volt, az sosem került a gyakorlati életbe. A minimum az, hogy a községi biró tudja az államnyelvet. Egyébként a németek nézték csak meg, hogy mi történik Olaszország és Ausztria között. Itt a németeknek olyan jogaik vannak, hogy el lehetne várni, hogy elismeréssel legyenek azok iránt, akik nekik ezeket a jogokat megadták.

Kraft: Szomoru és izléstelen, hogy az olaszországi viszonyokat veszi például és elfelejti, hogy ott a németek és a szlovének együtt szenvednek.

Elfogták a fegyházból megszökött délbánáti rablóvezért

A belacrkvai szőlőkben aludt a szökött fegyenc, amikor rajtaütöttek

Belacrkváról jelentik: Hetekig tartó nyomozás után a belacrkvai rendőrség a város határában elfogta Vlajics Vászát, a hires délbánáti rablóvezért, aki — mint a Bácsmegyei Napló jelentette — megszökött a belacrkvai fogházból.

Vlajicsot, aki hónapokon át a büncselekmények sorozatát követve el, valósággal rettegésben tartotta a délbánáti falvak lakosságát, a belacrkvai törvényszék tizenöt évi fegyházra itélte. A rablóvezérnek azonban sikerült a fogházból megszökni és Romániába menekülni.

Felkutatására nyomozást inditottak, ez azonban eredménytelen maradt. Néhány nappal ezelőtt a belacrkvai szőlőskertekben az egyik csősz arra lett figyelmes, hogy a Tittinger-féle kertben tüz ég a tüz közelében egy alvó ember feküdt. Azonnal jelentést tett a rendőrségen, ahonnan két rendőrt küldtek ki a Tittinger kertbe. Amikor a rendőrök megérkeztek, az ismeretlen férfi még mindig aludt. Az egyik rendőr nagy meglepetéssel az alvó emberben *felismerte Vlajics Vászát, a belacrkvai ügyészség fogházából megszökött rablóvezért.*

A meglepett rablót bilincsekbe verve beszállitották a rendőrségre, ahol azonnal megkezdték kihallgatását. Vlajics a legnagyobb nyugalommal fogadta letartóztatását és a legtermészetesebb hangon mondotta:

— Ugysem leszek sokáig a tömlöcben.

A rablóvezér elmondotta, hogy szökése után Romániába menekült, később azonban ismét visszatért Jugoszláviába. Szökése alatt betörésekből tartotta fenn magát és legutóbb Krusicsán követett el nagyobb betörést.

Az elfogott rablóvezért kihallgatása után átkisérték a belacrkvai ügyészség fogházába. A rendőrség pedig megindította a vizsgálatot annak megállapitására, hogy szökése után hány ujabb büncselekményt követett el Vlajics.

Rablógyilkos a szénakazalban

Az écskai csendőrőrmester Martinicán véres ruháju csavargót tartóztatott le, aki ellen alapos gyanuokok vannak, hogy megölte és kirabolta a titeli híd vámőrét

Becskerekről jelentik: Az a szörnyü kegyetlenséggel végrehajtott rablógyilkosság, amelynek a Bánátot Bácskával összekötő titeli híd vámőre esett áldozatul, még mindig nincs teljesen kideritve, ugylátszik azonban, hogy az écskai csendőrségnek hosszu nyomozás után sikerült végre a kegyetlen büntény tettesét kézrekeriteni.

A rablógyilkosságot — mint megirtuk — az elmult vasárnap éjjel követték el Kintjanin és Titel közötti hidon és azóta a bánáti csendőrség teljes erővel folytatta a nyomozást és az összes környékbeli falvakat átkutatták, a gyanus egyéneket pedig mind letartóztatták. Az écskai csendőrség és rendőrség *Kojics* Radivoj csendőrőrmester vezetése alatt Belablata, Écska, Sztari-Écska és Martinica községekben folytatott nyomozást, amelynek során négy csavargót tartóztattak le. Martinica községben Kojics őrmester észrevette, hogy az egyik koresma kertjében a szénakazalban egy csavargó van elrejtőzve.

A csendőrök a csavargót megmotozták és egy zacskóban kétszázötven darab egy- és kétdinárost aprópénzt találtak nála, igazoló iratot azonban semmit. Kojics őrmester ezután megvizsgálta a rajta lévő ruhákat és megállapitotta, hogy a ruháján több vérfolt van, amelyek azonban szénporral feketére vannak festve.

Az őrmester azonnal vallatóra fogta a gyanus embert, aki előadta, hogy hercegovinai származásu vándorlegény és koldulásból keresi a kenyerét. A nevét a nyomozás érdekében a hatóságok egyelőre titokban tartják. A nála talált aprópénzre vonatkozólag kijelentette, hogy azt koldulás közben gyüjtötte össze, a csendőrség azonban azt hiszi, hogy a meggyilkolt vámőrtől rabolta el, akinek a kasszájából csak néhány százdinár aprópénzt raboltak el. A ruháján talált vérfoltokat illetőleg a csavargó kijelentette, hogy azok nem vérfoltok, de hogy mitől származnak és miért feketitette be azokat szénporral, arra nézve nem tudott semmiféle felvilágositást adni.

A csavargót a pancsevói ügyészség fogházába szállitották. A hatóságok valószinünek tartják, hogy *a letartóztatott hercegovinai csavargó követte el a rablógyilkosságot* és ezt a felfedezést számás gyanuok támogaja.

Kojics Radivoj csendőrőrmester, aki a gyanus embert kinyomozta, régi kipróbált csendőr és kitünő nyomozó, aki már igen sok titokzatos bünesetet deritett fel. Ő nyomozta ki és fogta el a mult évben azt a nagy tolvajbandát, amely a Vajdaság, Horvátország, Szlavónia és az ország más tartományai területén többezerl lovat lopott össze.

Suboticai panoráma

Libatollak pottyannak az égből

A piacon mindenfélét árulnak, még öcska ruhát is, közvetlen a csirkék és pulykák mellett. Bábeli zürzavar uralkodik itten, ki vesz, ki elad, az alkudozó asszonyok hangja ugy siránkozik, mint ha halottat bucsuztatnának. A teremtés koronáinak lármájában részt vesznek a ludak is, a tyukok, sőt még a falusi paripák is belenyeritenek olykor-olykor a főnökük rekedt, borizü basszusába, hogy:

— *Nyihaha!*

Lehet, hogy tanácsokkal látják el a gazdájukat, vagy figyelmeztetik a másik fél turpisságára, elvégre több szem többet lát és az állatok határozottan kitünő emberismerettel rendelkeznek.

— Van szive a nagyságának nyolcvan forintot kinálni ezért a gyönyörü pár libáért?

A nagyságának azonban van szive, illetve nincs szive, mert feladja a harcot és tovább áll.

A toronyóra kilencet kongat. Mindenki nyüzsög, szorgoskodik, hallatlan igyekezet ég az emberek arcán, ez az az idő, amikor produkálni kell, dolgozni, keresni, forgalmat csinálni! Az idő pénz. A börzéken láttam ilyen extázisban ragyogó szemeket, önkivületes ábrázatokat, a mozgás és az élet öntudatlan képviselőit. A nagyvárosok élelmiszercsarnokaiban csudálkoztam a példás renden, a sokféle pompás gyümölcsön, huson, amelyek mintha ott termettek volna az áruház huszonkettes számu termében, készen, tálalva és becsomagolva. De itt a kezdetet látom, a bableves, a csirkehus elindulását. A tojás karrierjének legelején áll és a pulyka se tudja, hogy élve, vagy halva jut-e Londonba, avagy még Szuboticán falja fel egy jóétvágyu tisztviselő család. Az élet is ilyen véletlenekből rakódik össze, egyik ember nagy körökben ivel, a másik egyhelyben topog a közös végállomásig. A tollas zsákok kövéren terpeszkednek az ákácfa alatt. Ki fog aludni a puha libatollakon?

— Ezt megnézheti! — dicsekszik a tollas férfiu — ezt megfogatja! Mint a tejföl!

Belémarkol és kiemel egy csomót, de a szélroham kikapja a kezéből és felragadja szinte a fellegekig. A tollas ember mérgesen utánakap, hogy vissza vegye a saját tollait a rabló légáramlattól, de hiába, a zsák szája pedig megoldódik és a szél valóságos tollfergeteget zudit a piacra.

— *Ni, havazik!* — mondják a szájtátók és felmeresztik a szemüket a pelyhedző égre, amelyen tömött fellegekben kavarog a toll, a csudás, könnyü libatoll!

Tele lesz mindenkinek a szeme-szája, kabátja, mintha hóvihar szakadt volna alá a derült kék égből. A tollas ember dühe leirhatatlan. Ha most a kezébe kapnatná a szelet egy rendes, normális férfiu alakjában, teszem fel elébe állana egy ur, hogy: »X. Y. délkeleti csellőcske vagyok, én dultam fel az ön tollaszsákjait, állok a rendelkezésére.«

Tyü, mi lenne itt! Vér folyna, annyi bizonyos.

Ámbár az sincs kizárva, hogy kiegyezne valami takaros kártérítési összegben.

És aztán még mindig ráérne elagyabugyálni azt a bitang szellőt!

(más)

HIREK

VÁROSI SZINHÁZ. Március 12-ikén, hétfőn *Tamara Karsavina*, a világ első balett-táncosnőjének egyetlen balett-estje

Jegyelővétel keddtől, március 6-ikától kezdve.

*

— **A zagrebi polgármester csehszlovák kitüntetése.** Zagrebből jelentik: Massaryk csehszlovák köztársasági elnök Heinzel Vjekoszlav zagrebi polgármestert a Fehér oroszlán-rend harmadosztályával tüntette ki. A rendjelet a napokban Seba beogradi csehszlovák követ fogja átadni a polgármesternek.

— **Romániában törvényt hoznak a felekezetekről, amely rendkivül sérelmes a kisebbségekre.** Bukarestből jelentik: A felekezetekről szóló törvényjavaslatot a kormány még nem hozta nyilvánosságra, de a lapok már ismerik a lényegét. A kisebbségekre nézve rendkivül sérelmes pontokat tartalmaz ez a javaslat. Többek között az egyházak nem fogadhatnak el százezer leinél nagyobb adományt. A püspökök kötelesek előzetesen közölni rendeleteiket a kultuszminiszterrel.

— **Gorkij jubileumának nagyszabásu előkészitése.** Moszkvából jelentik: Maxim Gorkijnak, a világhirü orosz irónak harmincötéves irói jubileuma alkalmából bizottság alakult, amely most a szovjetnyilvánossághoz felhivást intézett. A felhivásban rámutatnak arra az összefüggésre, amely az orosz költő müveinek elterjedése és a szovjetforradalom között fönnáll, valamint arra a befolyásra, amelyet Gorkij a szovjetirodalomra gyakorolt. A bizottság felhivja a szojetlakosságot, hogy Gorkijnak a közeljövőben való megérkezését megfelelő tisztelettel és pompával készitsék elő.

— **Létrejött a közvetlen repülőgépforgalom London és Teherán között.** Moszkvai jelentés szerint Baku és Pehlevi között a napokban megnyitották a rendszeres légi személyszállitó forgalmat. Ezzel a vonallal létrejött Moszkván keresztül a közvetlen légi forgalom London és Teherán között.

— **Meghalt a »Béla bácsi«.** Becskerekről jelentik: Becskereken meghalt egy öregember. Nedeljkov Béla a város dobosa, mindenki kedvelt Béla bácsija hunyta hétfőn reggel örök álomra a szemeit. Béla bácsi ötven éven keresztül tette közhiré az árlejtéseket és a licitációt és adta tudtára mindenkinek, ha elveszett vagy találtatott valami. Az öreg dobos nyolcvan esztendejével érdekes figurája enyészett el a becskereki uccáknak.

— **Uj motort találtak fel, amelyhez nem kell semmiféle tüzelőanyag.** Newyorkból jelentik: Detroitból jelenti a Newyork Times: Lindbergh ezredes pénteken végignézte egy uj motor kipróbálását, amit egyformán lehet alkalmazni repülőgépre, automobilra és az elektromosipar számos ágában és amelyről azt mondják a szakértők, hogy ha a hozzáfüzött várakozásnak csak a felét is beváltja, akkor az egész elektromos ipart forradalmasitani fogja. Az uj motor hajtásához semmiféle tüzelőanyag sem kell, mert a föld forgását használja ki egy elektromágneses készülék segitségével. A kisérletnél az uj motor percenként 1800 körforgást ért el.

— **Képkiállitás Topolán.** Bicskey Péter festőmüvész husvét-vasárnapján képkiállitást rendez Topolán. A kiállitás iránt már most nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— **Grozavescu Nelly elvesztette egy hagyatéki pörét.** Bécsből jelentik: A bécsi kereskedelmi biróság elutasitotta Grosavescu Nelly asszonynak egy keresetét, amellyel meggyilkolt férje hagyatékából a Grozavescu Trajánnak kölcsönzött huszezer sillinget visszakövetelte a férj örököseitől. A biróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy Grozavescuné, amidőn a felmentő itélet kihirdetése után patétikusan lemondott minden örökösödési igényeiről, erről a kölcsönről is lemondott.

A szocialisták pártkongresszusa április 15-ikén ül össze

A központi pártvezetőség beogradi ülése

Az országos szocialista párt vasárnap délután Beogradban központi pártvezetőségi ülést tartott, amelyen az összes tartományi pártvezetőségek kiküldöttei vettek részt. A végrehajtóbizottságon kivül Bosznia- és Hercegovina képviseletében *Jaksics* Jóvó szarajevói munkáskamarai titkár, Szlovénia képviseletében *Erzsen* József, az Arbeiterwille szerkesztője, Horvátország részéről *Berberovics* Gojko, a *Vörös Ujság* szerkesztője, Szerbia képviseletében *Muzikavics* Száva, a *Radnicske Novine* szerkesztője, a bácskai szervezetek képviseletében *Brkics* Vojin noviszadi munkásbiztositási igazgató és a Bánát képviseletében *Betke* Hermann nyugalmazott munkásbiztositó pénztári tisztviselő vett részt.

A pártvezetőségi ülés elsőnek a Vrsacra kiküldött bizottság jelentésével foglalkozott. Peteljan József maribori nemzetgyülési képviselő és dr. *Ivanics* Iván, az egészségügyi miniszterium higiéniai osztályának főnöke a pártvezetőség megbizásából kiszálltak Vrsacra, hogy megvizsgálják a délbánáti munkásmozgalomban beállott szakadás okait.

A Vrsacon járt vizsgálóbizottság a kihallgatásokból megállapitotta, hogy *Krevecs* Oszkár, az ugynevezett »egyesülési« közgyülés előtt szabályellenesen toborzott tagokat, akiknek segitségével pucccsszerüen mondotta ki az egyesülést az Arbeiterwille-csoporttal. A központi pártvezetőség nem ismerte el a két frakció egyesülését kimondó határozatot és igy Krevecset és mindazokat, akik vele együtt az Arbeiterwillével egyesültek és ma is az egyesülés tagjai, a pártból kiváltnak tekinti.

Ezzel a vrsaci szocialista pártok ügye központi pártvezetőségi határozattal végleges elintézést nyert és nem is kerül a kongresszus napirendjére. Egyébként a kongresszust Beogradban április 15-ikére és 16-ikára hivták egybe és napirendjén több határozati javaslat szerepel, amelyeknek *Berberovics* Gojko és *Muzikalics* Száva lesznek az előadói. Van azonkivül két határozati javaslat, amelyeknek Divac Nedeljko központi párttitkár az előadója.

A pártvezetőség elfogadta a dr. *Ivanics* Szteván által előterjesztett alapszabálymódositásokat, amelyek szankciókat tartalmaznak a párt szabályai ellen vétőkkel szemben.

Végül az egyesülés ügyében kiküldött bizottság beszámolt eddigi működéséről. A pártvezetőség megbizta a bizottságot, hogy tisztázza a még függő kérdéseket, hogy az egyesülés ügye a kongresszus elé kerülhessen. Az egyesülést kivánó csoport kijelentette, hogy belép a szocialista internacionáléba, hogy a pártban sohase fog illegális harcot folytatni és elismeri az erfurti programot. Azt kivánja továbbá, hogy a pártot régi elnevezése után »szociáldemokrata munkáspártnak« nevezzék el.

— **Szabadlábra helyezték a noviszadi Danubiusz szolgáját.** Noviszadról jelentik: Radin Dusánt, a noviszadi Danibiusz evezősegylet szolgáját, aki revolverből rálőtt egy sofőrre, majd az elősiető katonai járőrre és a rendőrökre, mint ismeretes, letartóztatták. A vizsgálóbiró hétfőn Radint szabadlábra helyezte.

— **Időjárás.** A Meteorológiai Intézet jelenti: Részben felhős, enyhe idő várható inkább csak keleten éjjeli faggyal.

— **Beismerő vallomást tett a sikkasztó noviszádi postahivatalnok.** Noviszadról jelentik: Belajics Vladimir, a noviszadi főposta hivatalnoka, mint ismeretes, 75.800 dinárt sikkasztott, olymódon, hogy csekkekre és utalványokra pénzt vett fel a posta pénztáránál. Belajicsot hétfőn hallgatta ki a vizsgálóbiró, aki előtt a hivatalnok beismerte a sikkasztást. Belajicsot jogerősen vizsgálati fogságba helyezték.

— **Jegyzőválasztás Omolicán és Banatszki-Eresztovácon.** Pancsevóról jelentik: Omolica község képviselőtestülete Gyurkovics Eugént, Banatszkibresztovácon Birdics Danilót választották meg jegyzőnek.

— **Hamis pénzt hozott forgalomba a dán királyi pénzverő intézet egyik magasrangu tisztviselője.** Kopenhágából jelentik: Hamis pénz forgalombahozatáért letartóztatták a királyi pénzverő intézet egyik magasrangu tisztviselőjét, a harmincéves Brandt Kurt mérnököt, aki több mint két éve áll a pénzverde szolgálatában és az a feladata, hogy a hamis pénzeket felismerje, gyártási módjukat tanulmányozza és segitségére legyen a rendőrség nyomozásának. Brandt mérnök a villamoson egy hamis dán egykoronással fizetett, a kalauz azonban felismerte a hamis pénzt és rendőrt hivott, aki igazoltatta a mérnököt, akinél még öt hamis koronás volt. Nagy volt a meglepetés, amikor kiderült, hogy a hamis pénz forgalomba hozója a pénzverő intézet magasrangu tisztviselője.

— **Március 13-ikán kezdődik a cseh nemzetgyülés tavaszi ülésszaka.** Prágából jelentik: Masaryk elnök március hó 8-ikán leiratban berekeszti a nemzetgyülés ülésszakát. Ezzel egyidejüleg egy másik leirat értesiteni fogja a két ház elnökségét, hogy a köztársasági elnök március 13-ikával megnyitja a tavaszi ülésszakot.

— **Elfojtottak egy készülő portugál forradalmat.** Párisból jelentik: A Chicago Tribune lisszaboni értesülése szerint Opportóban házkutatásokat eszközöltek, melyek folyamán nagy bombaraktárakat, ágyukat, gépfegyvereket, puskákat, valamint forradalmi terveket foglaltak le. Az iratok alapján nagyszámu személyt letartóztattak.

— **Megzavart tolvajok.** Sztaribecsejről jelentik: Hétfőre virradó éjjel ismeretlen tettesek belopództak Korhec István sztaribecseji földbirtokos udvarába és az ott levő sertésólat kezdték feszegetni. Az okozott zajra azonban felébredt a ház egyik lakója és segitségért kiáltott, mire a tolvajok elmenekültek. A csendőrség meginditotta a nyomozást.

— **Háboru készül Irakban.** Basraból jelentik: Medzside második leghatalmasabb sejkje angol jelentés szerint huszezer fegyveressel háborus expediciót készit elő. Irak határai és a kovejti terület ellen. Az uri-i angol repülőgépbázis és Basra között mintegy százhusz mértföldnyi területen a viszonyokra való tekintettel páncélvonat közlekedik.

— **Uj sorszámot kapnak a szuboticai magánfogatok.** A szuboticai rendőrség felhivja a szuboticai magánfogatok tulajdonosait, hogy nyolc napon belül jelentkezzenek a városháza második emelet 107-es szobájában a kocsik uj számozása végett. Az érdekeltek vigyék magukkal a fogatok régi számozásáról kiállitott igazolványt.

— **A falusi bába.** A szuboticai törvényszéken Pavlovics István törvényszéki elnök büntetőtanácsa tárgyalta Sáfrány Julcsa moli asszony bünügyét, aki azzal volt vádolva, hogy Molon, Csórics Bláskónénál, akihez szülés alkalmával hivták, piszkos kézzel nyult az asszonyhoz, aki emiatt vérmérgezést kapott és meghalt. Pár nappal később a különben életerős ujszülött gyermek is szintén vérmérgezési tünetek között elhalt. Vádolva volt továbbá, hogy Szeginé nevü moli asszonyt, aki magzatelhatjás folytán sulyos betegen ágyban feküdt, kezelt és az asszony vérmérgezés folytán meghalt. A tárgyaláson a vádlott asszony tagadta, hogy piszkos kézzel végezte volna a dolgát Csóricsnénál. A Szegi-féle esetben pedig mindössze annyi volt a szerepe, hogy a vérző asszonyhoz orvost hivatott. A biróság Holló Oszkár dr. védőbeszéde után a vádlottat felmentette. Az itélet jogerős.

— **Nagy hóviharok a Kaukázusban.** Moszkvából jelentik: Az egész Transkaukázusban uralkodó hóviharok következtében számos város között megakadt a vasuti és telefonforgalom. A hegyekből hólavinák gördültek alá. Batumban egy ház a hótömeg alatt beomlott és kilenc személyt maga alá temetett. Öten meghaltak, négyen sulyosan megsebesültek.

— **Egy horvát zeneszerző halála.** Zagrebből jelentik: Hétfőn délután hetvenhatéves korában meghalt Vilhar Franje nyugalmazott zeneakadémiai tanár, a külföldön is elismert horvát zeneszerző. Vilhar zeneszerzői mükődése mellett különösen a horvát népdalok összegyüjtése és terjesztése révén szerzett érdemeket.

— **Uj községi biró Sztaribecsejen.** Sztaribecsejről jelentik: A sztaribecseji városi képviselőtestület a napokban megtott közgyülésen Zsikics Mirkó eddigi városgazdát községi biróvá választotta.

— **Emigránsok rablóbandája.** Szomborból jelentik: A knezsevi-vinogradi csendőrség hosszas nyomozás után elfogta a Baranyában már évek óta garázdálkodó rablóbanda tagjait. Konstantinovics Andrija, Szadrenovics Andrija és Mihajlovics Sztefan orosz emigránsok Baranyában rablóbandát alakitottak és a rablások egész sorozatát követték el különböző községekben, de a banditák utonállásoktól sem riadtak vissza. A nyomozás adatai szerint a banda két év alatt több mint hatvan betöréses lopást követett el. A rablókat azzal is gyanusitják, hogy a mult év augusztus 28-ikán Szomborban rablógyilkosságot kiséreltek meg Breiner Gyula tollkereskedő és Bosnyák Sztipán Sztapári-uti kocsmáros ellen, akiket feleségeikkel sulyosan megsebesitettek. A rabló oroszokkal együtt letartóztattak három cigányt, akiket orgazdasággal gyanusitottak, de a vizsgálóbiró bizonyitékok hiányában szabadlábra helyezte őket.

— **Változatlanul sulyos a nikaraguai helyzet.** Washingtonból jelentik: A szenátus külügyi bizottságának elnöke, Borah szenátor nyilvánosságra hozta az amerikai tengerésztiszteknek a nikaraguai helyzetről tett előterjesztését. Rendkivül érdekességü Lane tábornok jelentése, amely azt a meggyőződést fejezi ki, hogy amennyiben az amerikai csapatokat visszavonnák Nikaraguából, Sandino tábornok a felkelőkkel Managuába vonulna és magához ragadná a kormányhatalmat.

— **Halálozások.** Sztaribecsejről jelentik: Velimirovics Alekszandar nyugalmazott tanitó a régi tanitói gárda egyik legtekintélyesebb tagja meghalt. Az öreg tanitó temetése nagy részvét mellett folyt le. — Kolutról jelenik: Nagy részvét mellett folyt le hétfőn Koluton Steiger József iskolaigazgató temetése. Az elhunyt tizenkilenc éven keresztül volt a koluti állami iskola igazgatója. Halálát felesége és fia gyászolják.

Olcsó utazás Budapestre és vissza. Március 20. és 27.-ike között lesz Budapesten a Mezőgazdasági Mintavásár és Tenyészállatkiállitás. Ezen idő alatt a magyar határ szabályszerü jugoszláv utlevél és a kiállitási igazovány felmutatása mellett magyar vizum nélkül is átléphető. A jugoszláv utlevelekre egyébként a magyar vizumot csak Beogradban lehetne megszerezni, ami nemcsak időrabló, körülményes, de költséges is. A magyar vizum az utlevelekre utólag Budapesten adatik meg féláru kedvezménnyel és ez két havi tartózkodásra is jogosit. Fenti idő alatt a kiállitási igazolványok birtokosai részére lényeges vasuti kedvezmények lépnek életbe ugy a Jugoszlávából Budapestre mint pedig a visszautazásra. A vizumnélküli utazára és a vasuti kedvezményekre jogositó igazolványok darabonként 60 dinár és portóköltség beküldése ellenében a Bácsmegyei Napló kiadóhivatalában, a felkért SHS gazdasági egyesületeknél, kereskedelmi testületeknél (Lloyd), pénzintézeteknél, utazási irodákban és a beogradi magyar kereskedelmi képviselet utazási osztályánál (Beograd, Palata Akademija, telefon 20—23) szerezhetők be.

— **Dr. Hermann Károly előadása Beogradban.** Beogradból jelentik: A beogradi orvosegyesület szombaton dr. Todorovics elnöklete alatt ülést tartott, amelyen dr. Hermann Károly szuboticai orvos a gyomorrák és gyomorfekély ritka és burkolt eseteit ismertette. Dr. Hermann ezeknek a betegségeknek diagnozisa tekintetében is rendkivül érdekes megfigyelésekről számolt be egyórás előadásában, amelyet Röntgen-felvételekkel illusztrált. Az előadást követő vita folyamán dr. Antics professzor kiemelte dr. Hermann Károly észleteinek nagy jelentőségét.

— **Kinevezések a pancsevói városházán.** Pancsevóról jelentik: Rajics Szvetiszláv beogradi főispán Szubotics Tihomirt Pancsevóra főlevéltárosnak, dr. Smedevac Stevant városi főorvosnak, dr. Sambek Jeftát kórházi igazgatónak, Ferenczházi József kovini állatorvost városi állatorvosnak, Marjanovics Pétert rendőralkapitánynak, Djankovics Pavlet a bejelentőhivatalhoz irodatisztnek, Feigl Rudolfot városi főszámvevőhelyettesnek, Zeng Mitát városi utmesternek nevezte ki. Jocics Jenő rendőralkapitányt állásától felmentették.

— **Felfüggesztették állásától a pancsevói főjegyzőt.** Pancsevóról jelentik: Iszajlovics Vászó pancsevói polgármester felfüggesztette állásától Sztanojevics Miloszáv városi főjegyzőt és megindította ellene a fegyelmit megelőző vizsgálatot, minthogy a főjegyző még februar elsején öt napi szabadságra ment és azóta sem hivatalában nem jelentkezett, sem tartózkodási helyét nem tudatta a polgármesterrel. Március elsején Sztanojevics levelet irt a polgármesternek, hogy fizetését küldjék Szentára, de levelében nem indokolta távolmaradását. A polgármester a fizetés folyósitását letiltotta.

— **Jegyzőválasztás Jabukán.** A délbánáti Jabuka községben most tartották meg a jegyző és községi orvosválasztást. Jegyzőnek Tuchs Pétert, községi orvosnak pedig dr. Zsivojnovics Szvetozárt választották meg.

— **A vrsaci járásban tilos román kulturelőadást rendezni.** Vrsacról jelentik: A jugoszláviai román kisebbség körében nagy feltünést keltett a vrsaci főszolgabirói hivatal rendelete, amely szerint a járás területén tilos román kulturdélutánokat rendezni. A román kisebbség vezetői a nép kulturális fejlődésének előmozditása érdekében kulturdélutánokat rendeztek, melynek müsorán kizárólag irodalmi, müvészeti és gazdasági kérdések szerepeltek. Legutóbb Kustily községben rendeztek hasonló előadást, amelyen nagy számu közönség vett részt. A kustilyi előadás után a főszolgabirói hivatal értesitette az érdekelteket, hogy hasonló előadást többé nem engedélyeznek. A román párt a főszolgabiróság határozatát megfelebbezte és a minisztériumtól kéri a rendelet megváltoztatását.

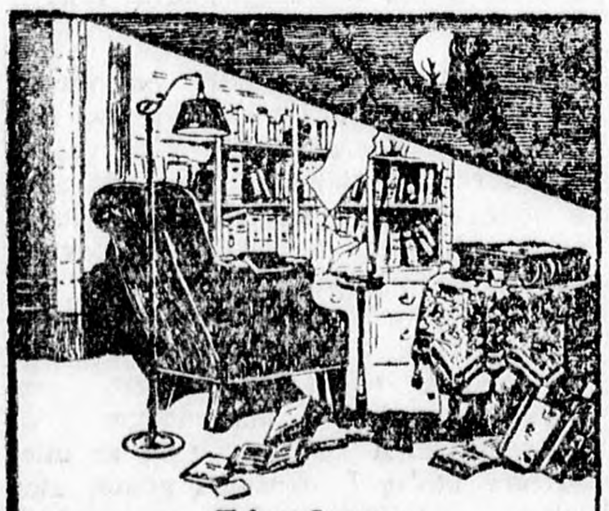

Fárad agy
és fejfájás a késő éjjelig tartó olvasás eredménye. Egy, vagy két
Aspirin tabletta
nyomban enyhiti a bajt és fejünk ismét tiszta lesz.
Követelje azonban az eredeti „Bayer"-csomagolást, a kék-fehér-piros szavatossági jeggyel.

— **Tavasszal szentelik fel a vrsaci »Hősök temető«-jét.** Vrsacról jelentik: Az ujjáépitett vrsaci vrsaci hősök temetőjét a rendezőbizottság az elmult év őszén nagy ünnepségek között akarta felszentelni. Az ünnepségeken a beogradi német, olasz, magyar és osztrák követek is bejelentették részvételüket. Az utolsó napokban azonban a rendezőbizottság kénytelen volt a temető ünnepélyes felszentelését elhalasztani. A temetőt azóta teljesen rendbe hozták és impozáns emlékoszlopot épitettek. A rendezőbizottság megtette a szükséges intézkedéseket, hogy az ünnepélyes felszentelést a közel jövőben megtarthassák. A kora tavasszal impozáns keretek között fogják beszentelni a vrsaci hősök temetőjét.

— **Tiszamenti református misszió-lelkészséget állitanak fel Sztaribecsejen.** Sztaribecsejről jelentik: Gutsohn Adolf budiszavai református lévita beadványnyal fordult a református esperesi hivatalhoz és engedélyt kért egy Tiszamenti református misszió lelkészség megalakitására Sztaribecsej székhelylyel. Gutsohn a beadványhoz kész tervet is mellékelt, amely szerint a Sztaribecsejen felállitandó Tisza-vidéki református misszió lelkészséget megszervezné. Az esperesi hivatal a beadványt a tervezettel együtt leküldte a sztaribecseji református fiókegyháznak, amely a napokban foglalkozott az ügygyel. A presbiterium Görbe János gondnokkal az élen magáévá tette az inditványt és válaszában felterjesztést küldött a kerületi esperességhez, hogy tőle telhetőleg tegye lehetővé, hogy Sztaribecsejen felállitsák a Tisza-vidéki református misszió lelkészséget.

— **Ujra szabad a szuboticai Chaplin-reklám.** Chaplin nagyszerü filmjének a »Cirkusz«-nak szinrekerülése óta napról-napra nagy tömegeket csődit a Lifka-mozi kirakata elé egy feltünő ötletes reklám. A mozi kirakatában a délutáni órákban megjelenik a »szuboticai Chaplin«, aki sok derüs percet szerez az uccai járókelőknek azzal, hogy feltünően hasonlit a nagy filmkómikusra, akinek jellegzetes kosztümjében mozog a kirakatban. A városi hatóság szombaton váratlanul betiltotta ezt a nagyvárosi mozikban gyakori reklámot arra való hivatkozással, hogy a kirakat előtt olyan csődület van, amely megakadályozza a zavartalan forgalmat. A Lifka-mozi igazgatóságának intervenciójára hétfőn azonban a rendőrség viszszavonta ezt a tilalmat és ujból engedélyezte az élő reklámot, ugy hogy hétfőn délután a »szuboticai Chaplin« már ismét mulattatta hálás nézőközönségét.

— **A vrsaci iparos dalkör közgyülése.** Vrsacról jelentik: A vrsaci iparos dalkör most tartotta ez évi rendes közgyülését Hemberger Viktor elnöklete alatt. A közgyülés a következő uj tisztikart választotta meg: Elnök Hemberger Viktor, alelnök Zwölfer Lipót, karmester Rusznyák Antal, titkár Mayer György és Krotzmann Antal, pénztáros Willvert Péter, ellenőrök Latten János, Belsan Antal, Gergen Ádám és Merlesz Ferenc. Ezenkivül megválasztották a tiz tagu választmányt is.

— **A pancsevói zsidó nőegylet reklámbálja.** Pancsevóról jelentik: A pancsevói zsidó nőegylet szombaton, március 3-ikán kitünően sikerült müsoros mulatságot rendezett. Hogy a mulatság anyagilag is jól sikerüljön, a nőegylet vezetősége nagyon eredeti módon oldotta meg a feladatát és a mulatság müsorának nagy részét egy reklám-revü töltötte ki, amely alkalommal az egyes pancsevói cégek ügyes reklámait mutatták be a szereplők. A reklám-revüt dr. Lenárt Hugóné rendezte és a rendezésben rendkivül sok ötletességet és izlést árult el. A revü szereplői a következők voltak: Hegedüs Évi, Eisner Emi, Krausz Rózsi, Pashecz Böske, Nádas Lili, Porter Magda, Perlesz Klára, Klein Ilus, Nádas Bobi, Ferencz László, Adler Vilma, Kohn Pál, Singer Lilly, Kurutz Rózsi, Biró Rózsi, Eisner Rózsi, Fischgrund Vera, Pollacsek Klára, Fischer Imréné, Fischer Leóné, Deutsch Elza, Horovitz Ottó, Freund Károly, Morvay Elli, Horovitz Lilly, Freund Dezsőné, Hocker Jolán, Freund Jakabné, Pollák Aladár dr. ügyvéd kitünően adott elő néhány kuplét. »A szerelem és házasság reklámja« cimü vigjátékot Fischer János, Fischer Leó, Fischer Jánosné és Fischer Imre adták elő elsőrendüen. A konferencier szerepét May Ernő látta el nagyon ötletesen. A kitünő diszleteket Horovitz József rajzolta és tervezte. A reklámestélyt tánc követte. A mulatság jövedelméből jótékonycélra igen jelentős összeg jutott. A szépségverseny első diját Pollacsek Klári nyerte el 275 szavazattal.

— **Tüz Maliidjoson.** Maliidjosról jelentik: Szombaton este Szellák Lajos maliidjosi gazdálkodó udvarában ismeretlen okból kigyulladt a szalmakazal tüzveszéllyel fenyegetve a szomszédos épületeket. Az oltást megnehezitette, hogy a kocsikba befagyott a viz. A vizsgálat megindult.

— **Betörés Vracsavgajon.** Belacrkváról jelentik: Vakmerő betörés történt a Belacrkvával szomszédos Vracsavgaj községben. Nikolics Milivoj gazdálkodó házába ismeretlen tettesek éjjel betörtek és onnan tizenötezer dinár készpénzt, régi arany tallérokat és különböző értéktárgyakat loptak el. A betörők a konyhán keresztül jutottak be a lakásba és Nikolics, aki a konyhában aludt, csak reggel fedezte fel a betörést. A vizsgálat megindult.

Reumás fecskék. Nem madarakról van itten szó, hanem reumás, köszvényes és isiászos betegekről, akik csapatostul keresik fel már ilyenkor Trencsénteplic-fürdőt, ezt a csodahelyet. Ezek a betegek komoly konkurrenciái az igazi fecskéknek, mert az első igazi meleg tavaszi napsugarakat be nem várva, máris megjelennek, hogy minél hamarabb találjanak gyógyulást Trencsénteplic világhirü kénes-, iszap- és hőforrásainál. A betegek nem hiába jönnek, mert a fürdőigazgatóság minden gyógytényezővel felkészülten várja őket s mire az igazi fecskék megjönnek, bizony sokan már gyógyultan el is távoznak, hogy uj betegeknek adjanak helyet, akik ilyenkor tavasszal szivesen jönnek, mert az előidényre való tekintettel lényeges ármérséklésben részesülnek.

Ne kinozza gyermekeit a közönséges, nyulós csukamájolajjal
mert a **JEMALT**, csukamájpor **kiváló** kellemes ízével a csukamájolajat máris kiszoritotta 11720|9

— **Életunt gazdálkodó.** Noviszadról jelentik: Becker Antal hatvanhárom éves gajdobrai gazdálkodó felakasztotta magát és meghalt. Tettének oka életuntság.

— **Mélységbe zuhant a temesvári személyvonat mozdonya.** Temesvárról jelentik: Idegborzongató szerencsétlenség érte a Balcta-völgyben a Bukarest—Temesvár között közlekedő reggeli személyvonatot. A szerelvény rendes menetsebességgel haladt, alig hagyta el Evghenita állomást, amikor a mozdony a lejtős pályán kisiklott és elszakadva a szerelvénytől, a mélységbe zuhant. A mozdony kisiklása leirhatatlan pánikot idézett elő az utasok között, annál is inkább, mert a mintegy 400 méteres lejtőn a vonat alig száz métert ereszkedett csak le. A kalauzok azonban nem vesztették el a fejüket és erős tékezéssel sikerült a szerelvényt megállitaniok, illetve a csuszás erejét teljesen lecsökkenteniök és igy a szerelvény sértetlenül ért le a völgybe. A szerencsétlenség ügyében megindult a vizsgálat és megállapitotta, hogy a mozdony fékje nem müködött pontosan. Érdekes különben, hogy a lezuhant mozdony vezetőjének és a fütőnek az ijedtségen kivül nem történt semmi baja.

— **Vizsgálati fogságban marad a temerini rablógyilkossággal gyanusitott telepes.** Noviszadról jelentik: Temerin közelében történt rablógyilkosság miatt, mint ismeretes, letartóztattak két telepest: Szávics Trifunt és Radulovics Krisztát. Szávicsot hétfőn a vizsgálóbiró szabadlábra helyezte, mig Radulovics ellen jogerősen elrendelte a vizsgálati fogságot.

VJESNIK SREĆE
SZERENCSE HIRNÖK megjelent
és tartalmazza a következő
huzási eredményeket:
2 és fél százalékos állami hadikiegészitési járadékszelvények,
Szerb Vörös-Kereszt-sorsjegyek,
1888. évi dohánysorsjegyek,
II. osztályu állami osztálysorsjáték,
4 száz lékos 1921. évi Bosznia-hercegovinai agrárjövedéki lezvények,
30 éves 5 százalékos és 33 éves a boszniai-hercegovinai országos bank zálogleveleit,
Bosznia-hercegovinai országos bank kommunálkötelezvényei,
Split, Fiume és Zára városok kölcsönei,
a zagrebi Horvát-Szlavón Jelzálogbank különböző kommunál-adósságleveleinek huzásait,
Osztrák Vörös-Kereszt-sorsjegyek,
Magyar Vörös-Kereszt-sorsjegyek,
A Magyar Földhitelbank kamatmentes elsőbbségi kötelezvényei.
Muta vinyszám ingyen!
Előfizetés: Egy évre 60 dinár, fél évre 30 dinár, negyed évre 20 dinár
Levelek és pénzküldemények a következő czimre küldendők:
Vjesnik Sreće Zagreb, Preradovićeva 5
Telefon: 1—88 2060

— **Ujoncok bevonulása Sztaribecsejen.** Sztaribecsejről jelentik: A sztaribecseji katonai kerületi parancsnokság rendelete értelmében az 1907. évben született hadkötelesek a gyalogsághoz és autóosztagokhoz beosztottak kivételével március 19-ikén vonulnak be. A gyalogsági beosztást nyert ujoncok bevonulása március 25-ikén lesz.

— **Pénzt csalt ki egy volt államügyész.** Noviszadról jelentik: Sztanisics Lázár volt szremszkimitrovicai államügyész megjelent Temerinben, ahol gróf Schönborn ügyvédjének adva ki magát, huszezer dinárt vett fel Davidovics Vida temerini asszonytól foglalóként Schönborn gróf erdőbirtokának egy parcellájára. Sztanisics ekkor eltünt és többé nem jelentkezett, mire Davidovics Vida érdeklődött a rendőrségen, ahol megtudta, hogy becsapták. Sztanisicset letartóztatták. Hétfőn a vizsgálóbiró szabadlábra helyezte Sztanisicset, de fenntartotta ellene a rendőri felügyeletet.

Leendő anyáknak kellő figyelmet kell forditaniok arra, hogy bélmüködésük rendben legyen, ez pedig a természetes »Ferenc József« keserüviz használata által érhető el. Nőorvosi klinikák vezetői egybehangzóan dicsérik a valódi *Ferenc József* vizet, mert könnyen bevehető és rendkivül enyhe hatása gyorsan és minden kellemetlenség nélkül jelentkezik. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

SZINHÁZ

Elmarad a Népkör kulturestje. A szuboticai Népkör március 7-re tervezett kulturestje bizonytalan időre elmarad.

Tamara Karsavina balett-estélye Noviszadon. Tamara Karsavina, a világhirü és ünnepelt orosz táncművésznő Lester Keith kitünő tánepartnere és Fenslein, Pavlova Anna ismert zongorakisérője társaságában és közreműködésével vasárnap, március tizenegyedikén a Szloboda nagytermében egyetlen balettestélyt rendez, amelyen Tamara Karsavina és Lester Keith Chopin, Klazunoff, Goosens, Csajkovszky, Händel, Mozart, Lanner, Glinka és Delibes legszebb alkotásait fogja bemutatni. A világhirü müvésznő ugyanezzel a programmal hétfőn, március 12-ikén Szuboticán szerepel.

Piros bugyelláris. A szuboticai müpártolók köre a Népkörben vasárnap a Piros bugyelláris cimü népszinmüvet játszotta Pietsch Ferencnével a főszerepben. Az előadást zsufolt ház nézte végig, ami azt bizonyitja, hogy a népszinmünek is meg van a maga publikuma. A szereplők mind jók voltak és megérdemelték a tapsot. Szépek voltak a ruhák és a diszletek. Külön dicséret illeti a zenekart, amely Kapiszta Simon vezénylete alatt jól kisérte az énekeket.

KÖZGAZDASÁG

Tenyészállatkiállitás Vrsacon. Vrsacról jelentik: A dunamelléki tartomány gazdasági tanácsa legutóbb Szmederevóban megtartott értekezletén elhatározta, hogy az állattenyésztés fejlesztése érdekében ebben az évben a tartomány területén öt tenyészállatkiállitást rendeznek. Az első ilyen kiállitást Csirics Dusán mérnök közbenjárására Vrsacon fogják megtartani, ezenkivül még egy kiállitást tartanak még a Délbánátban, mig a többit a tartomány szerbiai részében rendezik. A kiállitásokat a tartomány anyagilag támogatja és azon minden gazdálkodó kiállithatja saját tenyésztésü állatait.

Tagositják és bérbe adják a szuboticai Bunyevacska Matica földjét. A Bunyevacska Matica igazgatósága elhatározta, hogy tagositja és bérbeadja földjét, amely a Palicsi-uton terül el. A Bunyevacska Matica ezt a földet, amely hetven lánc kiterjedésü, a mult évben Szubotica várostól kapta, hogy annak jövedelméből tartsák fenn a kulturegyesületet.

Üzleti könyveket
jó papiron,
szép és tartós kötésben
készit a
MINERVA-NYOMDA, SUBOTICA
KÉRJEN AJÁNLATOT 2134

Megérkezett az amerikai liszt! A rossz termés folytán a jugoszláv gabonapiacon beállott nagy áremelkedés meghozta a várt következményeket: a piacon megjelent az amerikai liszt és már most érezhető a veszélyes konkurrencia hatása az egész piacon. Délszerbiából érkező jelentések szerint két hajórakomány amerikai lisztet már ki is hajóztak a szalonikii kikötőben és más oldalról érkező jelentések szerint az amerikai liszt már el is jutott Nisig. Délszerbiában kettes alapon már 4.40 dinárjával kinálják az amerikai árut, mig a belföldi liszt 4.50 dinárba kerül. A jugoszláv malomipar, amely eddig elkeseredett és meddő harcot vivott az exportlehetőségek megteremtéséért, most a belföldi piacon látja veszélyeztetve exisztenciáját. Minden jel arra vall, hogy megismétlődnek az 1923. évi események, amikor az amerikai liszt valósággal katasztrófálisan árasztotta el a jugoszláv piacot.

KINTORNA

— Kérlek, alig beszéltem ezzel a Blumkopffal öt percig, már lemarházott.

— Nem értem, miért várt öt percig.

*

A férjnek, akinek néhány nappal előbb halt meg a felesége, egy ismerőse ezt mondja:

Képzelem, mennyire lesujtotta önt, hogy a kedves felesége gázmérgezésben halt meg.

— Bizony. Képzelje el azt a gázszámlát.

*

A kisfiu megkérdi az édes apjától:

— Papa, mi az a kifürkészhetetlen mosoly?

— Nézd meg az anyád arcát, amikor reggel bejelentem neki, hogy késő éjszakáig üzletileg leszek elfoglalva.

*

Lokmayer ur ép akkor lép be a gyermekszobába, amikor a dajka szoptatja a kis ujszülöttet.

— Magának épolyan anyajegye van a mellén — mondja Lokmayer ur a dajkának — mint a feleségemnek.

— Igen, tudom — feleli a dajka — ezt már az ön könyvelője is mondta.

*

A kisfiu igy szól az édesapjához:

— Papa, a mama azt mondja, hogy semmije sincs, amiben ma elmehetne táncolni.

— Ugy? És mi van azzal a nyakláncal, amit a mult héten vettem neki?

TŐZSDE

Zürich, március 5. *(Zárlat.)* Beograd 9.1325, Páris 20.435, London 25.3425, Newyork 519.525, Brüsszel 72.375, Milánó 27.43, Amszterdam 209, Berlin 124.10, Bécs 73.26, Szófia 3.755, Prága 15.395, Varsó 58.20, Budapest 90.85, Bukarest 3.19.

Szombori terménytőzsde, március 5. Buza bácskai vasut 332.50—337.50, rozs bácskai vasut 71—72 kilós 300—305, zab bácskai vasut 247.50—252.50, árpa takarmányi 61—62 kilós 260—265, takarmányi 63—64 kilós 270—275, tavaszi 65—66 kilós 290—295, uj tengeri bácskai vasut 240—245, bab fehér nem válogatott 5—7 százalékos 320—325, fehér válogatott 360—365, lisztek: 0gg 465—485, kettes 440—460, ötös 420—440, hatos 350—370, hetes 300—320, nyolcas 215—225, korpa finom 200—205. Irányzat: lanyha.

Noviszadi terménytőzsde, március 5. Buza bácskai 78—79 kilós 2 százalékos 335—340. Rozs bácskai 72 kilós 2 százalékos 310—315. Árpa bácskai 66 kilós 295—305. Zab 250—260. Tengeri bácskai 245—250, bánáti 245—250. Lisztek: 0gg és 0g bácskai 465—475, kettes számu 445—455, ötös 425—435, hatos 370—380, hetes 300—310, nyolcas 220—230, korpa 207.50—215. Irányzat: változatlan. Forgalom: 32 vagon.

Budapesti gabonatőzsde, március 5. A gabonatőzsde irányzata szilárd. A készárupiacon a buza 15, a rozs 45 fillérrel drágult, mig a határidőforgalomban 14—38 filléres áremelkedések voltak. Hivatalos árfolyamok pengő-értékben a határidőpiacon: Buza márciusra 31.78—31.86, zárlat 31.84—31.86, májusra 32.74—32.96, zárlat 32.94—32.96, októberre 30.38—30.52, zárlat 30.50—30.52, rozs márciusra 31.10—31.36, zárlat 31.36—31.38, májusra 31.04—31.16, zárlat 31.16—31.18, októberre 25.66—25.84, zárlat 25.84—25.86, tengeri májusra 26.80—26.86, zárlat 26.86—26.88. A készárupiacon: Buza 31.75—33.15, rozs 30.65—31, tengeri 25.20—26.25, zab 28—28.75, árpa 28.50—29.50, korpa 22—22.25, sörárpa 31—36, köles 23—24, repce 49—51.

Budapesti értéktőzsde, március 5. Magyar Hitel 89.2, Osztrák Hitel 51, Kereskedelmi Bank 110, Magyar Cukor 184, Georgia 15.2, Rimamurányi 102.2, Salgó 65.1, Kőszén 797, Bródi Vagon 5.6, Nasici 176.5, Ganz Danubius 161, Ganz Villamos 150, Atheneum 30, Nova 46.4, Levante 24.1, Pesti Hazai 214. Irányzat: lanyha.

Budapesti állatvásár, március 5. A vágómarhavásárra 259 állatot hajtottak fel. Árak kilónkint: ökör jobb 88—112, kivételesen 120 fillér, közepes 76—86, gyenge 52—74, bika jobb 90—100, kivételesen 104, közepes 80—88, gyenge 64—78, bivaly 56, tehén jobb 78—100, kivételesen 104, közepes 66—76, gyenge 50—64, kicsontozni való marha 30—48, növendékmarha 68—88 fillér. A sertésvásárra 3000 állatot hajtottak fel. Árak kilókint élősulyban: könnyü sertés 1.30—1.44, közepes 1.50—1.60, nehéz 1.62—1.64 pengő.

Vizállás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 354 (—30), Apatin 444 (—32), Bogojevó 431 (—30), Vukovár 370 (—30), Palánka 398 (—20), Noviszad 372 (—20), Zemun 290 (—14), Pancsevó 268 (—10), Szmederevó (—), Orsova 304 (+4). Dráva: Oszijek 126 (—32). Száva: Mitrovica 158 (—6), Beograd 226 (—10). Tisza: Szenta 185 (0), Titel 352 (—18).

Benedek Marcel

Hamlet tanár úr

(14)

De egy óvatlan pillanatban nyakába borult Gábornak, összecsókolta az egész közönség szemeláttára és sirva esküdött meg, hogy örök életére hálás lesz neki. Szentpáli még most is a föld alá szeretett volna sülyedni, ha erre a jelenetre gondolt.

Bartháék másnap elutaztak, de az ő lelkéről már nem mult el a nyomasztó teher. Jött a kari ülés, amikor fizetni kellett Zoltán bácsinak. Ez is lidérenyomásként fog ülni a mellén egész életében: hogy ő felállt az ülésen és néhány elkényszeredett szóval ajánlotta Szabó Pált. A sok felől protegált ifju tudós pártfogói kapva kaptak ezen a néhány szón. Aki utána beszélt, mind reá hivatkozott. Szabó Pál diadaláért őt terhelte a legsulyosabb felelősség.

Aztán a választás... Kálmán két ellenjelöltet is kapott. Egy nem-hivatalos kormánypártit s egy igen népszerü ellenzékit. Könyörgő távirat jött Margittól, hogy el ne mulassza Apor báróék bálját. — Nem is teheti: ennek a családnak a nyomorusága is az ő lelkét terhelné most már. De miért engedte, hogy rárakják ezt a terhet?

Érzi, hogy minderről az édesanyjával sem beszélhet többé teljes nyiltsággal. Nem érti, vagy nem akarja érteni. Nyilván megrémült az üvegházi élet eredményétől, szeretné künn látni a szabad levegőn. Csak ő maga tudja, hogy — késő már, ez a levegő megöli őt. Ha idejében vissza tud is menekülni az üvegházba, hogy sebeit gyógyitgassa: már nem találja ott az egyetlen embert, aki eddig megértette. Tökéletesen egyedül lesz.

A Newyorkban fölhozatta szobájába a vacsorát, frakkba öltözött, s féltiz tájban gyalogszerrel indult Apor báróékhoz. Csak a főtéren kellett átmennie; hideg, tiszta január-eleji éjszaka volt. A téren kevesen jártak, csupa ismeretlen arc; csak a házak vonalai voltak édesen, fájóan ismerősek.

Az Aporéknál összegyült erdélyi mágnások között váratlan szenzáció volt a Pestre szakadt tudós Szentpáli báró megjelenése. Legtöbben husz esztendeje nem látták. A házigazda és felesége két évvel ezelőtt találkoztak vele; akkor, Pesten jártukban, fölkeresték Clarisse nénit. A fiatal nemzedéket egyáltalán nem ismerte. A bemutatások során nagy örömet szerzett neki az egyik fiatal Bornemissza báró. A tizenkilenc éves fiu elmondta, hogy irodalmi szakos bölcsészhallgatónak iratkozott be a kolozsvári egyetemre; jövőre, ha törik, ha szakad, Pestre megy és Gábor bácsi vezetése alatt akar tovább tanulni.

A fiatalok általában többet tudtak róla, mint az öregek; szivesen közéjük felejtkezett volna, kedves témáiról beszélgetve, de egyszerre megpillantotta Bartháékat, akik egy teljes órával később érkeztek a bálra, mint ő. A mágnások közé hivott kurtanemes-szolgabiró nyilván igy találta előkelőnek.

Kálmánon nagyszerüen feszült a frakk, Margitra pompásan illett a Pesten rendelt, sötétlila báli toalett, mellettük szerényen, kedvesen lépdelt világoskék tüllruhában a fiatal Margit: Lilla. A szép három embert mindenki megnézte, amig a termen keresztülhaladva, a házaik elé értek. A bevonulás sikerült.

Apor báró lelkes párthive volt Barthának. Tüntető kedvességgel fogadta és mindjárt munkához is látott az érdekében. Sorra vitte mágnás-vendégeihez. Egyik szobában hamarosan politizáló férficsoport alakult ki.

Szentpáli otthagyta a fiatalokat és Margithoz lépett, aki Lillával együtt még a háziasszony előtt állt.

— Köszönöm, hogy eljött, — mondta megindult hangon, amikor kezet fogak. — Bemutatom a leányomat... Ez az én kis Lillám.

A kis Lilla félfejjel magasabb az anyjánál, karcsu, szinte sovány, a tüllruha enyhe kivágása kislányos idomokat sejtet. Haja sötétebb Margiténál, gesztenyebarna; de nagy fekete szeme, a hogy Szentpálira fölnéz, kisértetiesen ugyanolyan, mint az anyjáé volt. Valami meleg, rajongó bámulat érzik a tekintetében. Zavarba hozza Szentpálit. Igy nézett az anyja is, ezernyolcszáznyolcvanban...

Szent Banalitás kisegiti zavarából:

— A Lilla éppen olyan szép leány, mint a mamája volt... kivánom, hogy olyan szép asszony is legyen belőle.

— Ne bókoljon öreg asszonyoknak, — mondja Margit.

(Pedig telt mellével, fehér vállával ma szebb a leányánál; a dekoltázsa tiz évvel fiatalabb, mint az arca.)

— Nem azért jött ide, hogy nekünk szépeket mondjon, — folytatja az asszony, amikor Apor báróné magukra hagyja őket. — Az uramnak segitsen. Apor nem lehet vele egész este és itt sokan vannak, akiket meg kell puhitani.

Szentpáli tudja, hogy mi volna a dolga, el is szánta rá magát, hiszen csakugyan azért van itt; de most egyszerre nem tudja elképzelni: hogyan fogjon hozzá. Politikáról sejtelme sincs; nem is hallott azokról a kérdésekről, amik az itt vitatkozó férfiakat izgatják. Gyermekes tehetetlenséggel kérdezi Margittól: mit csináljon?

(Folyt. köv.)

Mondhatnak, irhatnak, amit csak akarnak „Alexa" nyakkendők mégis a legjobbak Subotica, Aleksandrova ul. 7 (Korzó). Forditásokat 10 dinárért készit

NYILT-TÉR

Nyilvános köszönet

Legmélyebb köszönetemet fejezem ki *Leon M. Sid beogradi értékpapir részletüzletnek*, amely három részlet után hiánytalanul kifizette bold. férjem balesetbiztositása után járó 10.000 dinár biztositást. Épen ezért ajánlom Leon M. Sid céget, illetve ennek képviselőjét állami értékpapirok részletre való vásárlására, minthogy ez a cég ingyenesen ad a vevőinek 10.000 dináros balesetbiztositást.

Novi Vrbas, 1928 március 4.

2171 özv. *Wolff Péterné.*

Oglas

G. *Ivan Milošević* iz Subotice prestao je od danas biti moj zastupnik, te nije više vlastan niti primati za mene porudžbine, niti inkasirati.

Molim sve pošt. mušterije da po obavezama izvole slati svoje redovne otplate direktno meni.

29. februara 1928.

D. PETKOVIĆ
stovarište štofova, Beograd.

2107

Filip Buzaš kr. sudski izvršitelj u Subotici

Izvrš. br. 206/1928.

Dražbena objava

Potpisani sudski izvršitelj na osnovu §-a 102. zak. čl. LX. od 1881. objavljuje, de će one pokretnine, koje su usled odluke broj Gn. 13604./1927. subotičkog kr. sreskog suda u korist ovrhovoditelja firme »Herkules« zastupan po advokatu dru Julije Krishaberu protiv ovršenika radi namirenja 3390 Din. 50 para glavnice i spp. popisane i na 10.950 Din. procenjene i zaplenjene, poimence nameštaji i t. d. na temelju odluke broj Gn. 13604/1927. subotičkog kr sreskog suda na javnoj dražbi prodati.

Dražba će se održati dne 17. marta 1928 g. pre podne u 10 sati u Subotici I. krug Topnička ul. 28 br.

Kupac je dužan odmah isplatiti cenu i preuzeti kupljenu stvar po §-u 107. i 108. zak čl. LX. od. 1881.

Subotica, dne 2 marta 1928. god.

Filip Buzaš kr. sudski izvršitelj

Községi Elöljáróság Mali Idjoš

Br. 511/1928.

Hirdetmény

Alulirott községi elöljáróság 1928. március 13-án délelőtt 11 órakor megtartandó nyilvános árverés utján elad 2 drb kiselejtezett bikát a községi bikaistállóban és 4 darab kiselejtezett kant a községháza udvarában.

Mali Idjoš, 1928 március 2.

2184 *Községi Elöljáróság.*

Poziv

»SUBOTIČKO OPŠTE POKOPNO UDRUŽENJE« održaće svoju

godišnju redovnu skupštinu

11-og marta 1928. pre podne u 9 časova, a u slučaju nesposobnosti istog dana pre podne u 10 sati u staklenoj prostoriji »Pivara Nenina« (bivša Hungarija), na koju se društveni članovi učtivo pozivaju.

PREDMET:

1. Izašiljanje 4 overioca zapisnika. 2. Predlog zaključka 1927. god. 3. Predlog o davanju razrešnice glede računa. 4. Rešenje po naredbi Ministarstva Trgovine i Industrije VI. N. 1163. od 24. febr. 1928. o preinačenju pravila ili likvidiranje društva. 5. Eventualni predlozi.

Meghivó

A »SUBOTICAI ÁLT. TEMETKEZÉSI EGYESÜLET« 1928. évi március hó 11-én d. e. 9., határozatképtelenség esetén ugyanaznap délelőtt 10 órakor a »Pivara Nenina« (volt Hungária) udvari üvegtermében

évi rendes közgyülést

tart, melyre a tagok tisztelettel meghivatnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Négy jegyzőkönyvi hitelesitő kijelölése. 2. 1927. évi zárszámadás előterjesztése. 3. Határozathozatal a számadási felmentvény megadása iránt. 3. A Kereskedelem- és Iparügyi Minisztériumnak 1928. évi. febr. hó 24. kelt VI. N. 1163. számu rendelete szerint alapszabálymódositás, vagy az egyesület felszámolása iránti határozathozatal. 5. Esetleges inditványok.

„MENDA" gyümölcsfa-CARBOLINEUM használati utasitással kapható KÖRÖSI GÉZA cégnél. Telefon 513

Párisi és bécsi kalapkülönlegességek megérkeztek. Kérem a nb. hölgyközönséget, tekintsék meg vételkényszer nélkül s meggyőződnek, hogy legszebbek és legolcsóbbak. A árak jutányos áron Tanulólány felvétetik HIRN RÓZSI Skotus Viatora ul. 6. Főposta mellett 2170

Kubikos-munkát keresek kordékkal azonnalra Cim Molnár kő- és vaskereskedő ben Senta 2181

Sombori juhtúró 1845 Csak akkor jó, Ha az Cirilovtól való. Szállitja: M. Cirilov, Sombor

של פסח Husvéti cukor SUGÁR MANÓNÁL Subotica 10481 Telefon 47.

Törlesztéses (amortizációs) és kamatozó jelzálog-kölcsönöket előnyös kamatozással folyósit Kereskedelmi és Iparbank Novisad 770

Gyüjtsön Vujković ujdonság-bélyegeket!

Jevrejska Veroispovedna Opština, Subotica

Értesités

A szuboticai zsidó hitközség elöljárósága értesiti a hitközség tagjait, hogy a folyó évi peszach ünnep alkalmából beszerzendő macoth (pászka) szükséglet a hitközségi irodában március hó 20-ig a rendes hivatalos órák alatt (délelőtt 8—12 és délután 3—5 óráig) bejelentendő. E határidő elmulasztása a féire nézve azzal a veszéllyel jár, hogy nem juthat macothoz. A bejelentés alkalmával kg-kint 5 dinár előleg fizetendő. Hogy a macoth beszerzését szegényebb sorsu hittestvéreinknek megkönnyitsük, a vételár részletekben is törleszthető.

Szubotica, 1928. évi március hó.

2178 *Az elöljáróság.*

Magyar vizum nem szükséges

Kedvezményes vasuti utazás

Budapestre és vissza

1928 március 20.-tól március 28.-ig

Fenti idő alatt a magyar határ vizum nélkül léphető át és a vizum Budapesten 50%-os kedvezménnyel adatik ki. A vizum két havi tartózkodásra jogosit.

Ugyancsak ezen idő alatt a Budapestre és vissza való utazásra lényeges vasuti dijmérsékletek alkalmaztatnak.

A vizumnélküli utazásra, a vasuti és egyébb kedvezmények igénybevételére vonatkozó igazolványok a budapesti és Mezőgazdasági Tenyészállatkiállitás alkalmából adatnak ki és az igazolványok a kiállitás kétszeri megtekintésére is feljogositanak. (1928. márc. 22—26.) Ezen igazolványok 60 dinár és portó beküldése ellenében kaphatók a *Bácsmegyei Napló szuboticai, noviszádi, velikibecskereki és szombori kiadóhivatalaiban, Hirlap kiadóhivatalában*, nemkülönben:

Szuboticán: a Kereskedők és Gyárosok (Lloyd) Egyesületében, az Általános Hitelbanknál és a Közgazdasági Banknál.

Noviszádon: az Agrária Szövetkezetnél, Kereskedelmi és Iparbanknál, a Putnik Utazási Irodánál, Hoffher és Schrantz.

Velikibecskereken: Takarékpénztár, Schenker & Komp. Filiale (Aleksandrova ul. 13.).

Szomborban: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete (Lloyd), Bácskai Gazdasági Egyesület.

Szentán: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete.

Pancsevón: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Népbank R.-T.

Topola: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete.

Novivrbas: Takarékpénztár R.-T., Mezőgazdasági Bank.

Szenta: Szentai Gazdakör, Novosel János titkár.

Kula: Hitelbank R.-T.

Velika Kikinda: Központi Takarékpénztár.

Odzsaci: Hódsági Takarékpénztár.

Csakovec: Horvát Általános Hitelbank.

Sztari Becsej: Potiska Banka.

Vrsac: Szerb Iparbank R. -T.

Beográdban: »Putnik« Utazási Iroda, Hálókocsi Társaság, Bank és Kereskedelmi R.-T. (Terazija 5.), Utlevélhivatal és Magyar Kir. Kereskedelmi Képviselet Utazási Osztálya (Palata Akademia Nauka, tel. 20—23).

Tüzifa I-a fűrészgyári kemény hulladék 100 klgr.-ként házhoz szállitva Din. 26·— J. Vujković i Drug Jukičeva 41 10572 Telefon 669

Finom, olcsó és tartós **Harisnyát** **csak nálunk kaphat BRAĆA STIPANČEVIĆ**

A Bogojevo-Vajska-Živai ármentesitő és belvizlevezető társulat töltés erősitési és magasitási munkálatok végzésére

keres

kordés és kocsis szakmányosokat

akik a munkákat a társulat házikezelésében végeznék.

A társulat 100 méteres távolságra 11 dináros kezdőárat fizet, azonkivül a társulat fizeti a betegsegélyző járulékokat és a munkásadót is.

Az érdeklődök jelentkezzenek Bogojevon a társulati irodában, vagy pedig mindiárt kint a töltésen Bogojevotól Plavnáig. 2133

Tüzifa és szén

téglagyárak és malmok részére bármely állomásra szállitva legolcsóbban kapható

Ács Andor Subotica 2208

Drótkeritések

legolcsóbb és legjobb minőségben

Kovács-nál Subotica

Ćiril i Metod trg 20 (nagytemplommal szemben)

szerezhetők be 2187

TRAKTORKÉPVISELET

A világhirü RUMELY OIL PULL TRAKTOROK vezérképviselete a jugoszláviai üzlet lebonyolitására oly anyagilag és erkölcsileg kifogástalan képviselőket keres, akik megfelelő jó összeköttetésekkel és agilitással ezen legelső helyen álló traktorok terjesztését kiterjedt mérvben garantálják. Irásbeli ajánlatot kér ezen traktorok vezérképviselete.

MEZŐGAZDASÁGI ÉS IPARI GÉPKERESKEDELMI R. T.

BUDAPEST, V., Balaton utca 12 183

Mindennap nézze meg a kirakataimat!

Szép és finom angol szövetekben gyönyörködhet, melyekből jutányos áron készitek divatos öltönyöket és felöltőket

Grünberger Mór Novisad, Kr. Aleksandra 13

Dughagymát

hagymát, I-a rózsaburgonyát, válogatott vetőburgonyát Woltmann rózsaburgonyát, I-a préselt szénát legjobban és legolcsóbban szállit

LEDERER JENŐ

bank és bizományi üzlete, fő elék- és gyümölcskivitel

NOVISAD, Vilson-tér 7. Telefon: 22—14

1700 Raktár: Tamerinska ulica 38

A Magyar Könyvtár

uj sorozata:

Harsányi Zsolt: Livia néni	Din.	12·—
Ibsen: Peer Gynt	„	16·—
D'Annunzio: Őszi alkony álma	„	4·—
Garády Viktor: Tengerparti képek	„	4·—
Rudolf Hercog: Az óriás	„	4·—

Megrendelhetők

a Minerva r.-t. könyvosztályában

Jókarban levő homokfutó-kocsit (Eszterházy-féle) **megvételre keresek**

Dr. Buzogány Mihály földbirtokos **Staribečej** 2174

Perinum

fenyősósborszesz elsőrendü háziszer **a meghülésnél** első és a legjobb segitség

Helyi képviselőket és utazókat

az SHS. álam minden városában és községében, állami értékpapirok eladására magas jutalékkal **felvesz**

Generalni Zastupnik Beogradske Gradjevinske Bank NOVI-VRBAS Kralja Petra ulica 350|1

Seprügyárosok

kérjenek ajánlatot nyelekre

Hauer József szentai fakereskedőtől

Mérnökiskola

Altenburg Th.

Állami felügyelet alatt!

Gépépités, elektrotechnika, automobil- és repülőgépépités

Ellátás mérsékelt áron a Student Kasinoban.

Kivánatra Prospektust küld

Tavaszi-nyári angolszövet
Ujdonságok
Salon-, uccai, sportöltönyök
Felsőkabátok

M. Petrović és D. Kraus férfi-szabók

NOVISAD

Fontos minden kereskedőnek, gyárosnak stb.

Van szerencsénk az érdekelteket ezuton is értesiteni, hogy a naponkénti nemzetközi **repülőposta és csomagforgalom** **március 1-én ujból megindult.** Tekintettel arra, hogy a repülőteret a Beograddal való közvetlen és gyorsabb összeköttetés érdekében **Pančevóról**

Zemunba

helyezték át, a **Compagnie Internationale de Navigation Aerienne** nemzetközi repülőtársaságnak sikerült a csomagforgalom gyorsitása érdekében Zemunban saját vámhivatalt felállitania, ugy hogy minden csomag a megérkezés után azonnal vámolásra kerül.

A fenti társaság jugoszláviai képviseletét cégünk vette át, a közönség érdekében Zemunban saját expoziturát állitottunk fel, amely minden csomagot a megérkezés után azonnal elvámol és azt reexped álja, vagyis a cimzett rendelkezése értelmében postán vagy más u on azonnal továbbitja, ami által biztositva van, hogy minden küldemény a feladó repülőállomástól bármily postával biró helyre háromszor 24 óra alatt megérkezik. Tarifával és bővebb felvilágositással bárkinek készséggel szolgálunk.

Bröder és Fenyő, Novisad

Expozitura Zemun 2213

240 dináros havi részletre

már kaphat elsőrendü keményfa hálószobát, hajlitott széket, konyhaberendezést, iróasztalt és minden más butort

BOTHE I EHRMANN D. D. ZAGREB LERAKATA

GUSTAV FISTER ml. SUBOTICA

VII. Fra Ješe trg 6 **Barátok temploma mellett** 1871

Hütőgépek a tenyészállatvásáron

Budapest, Podgrácz-ut. Márc. 22—26

A kezelés és vegyszer nélkül működő szab. rotációs (A=S) hütő-automata

üzemben látható

Vizum nélkül utazhat féláru vasuti jeggyel!

GELLÉRT IGNÁC és TÁRSA R.-T.

Budapest, VI., Podmaniczky u. 41. Telefon. T. 212-91 977

Uj faüzlet!

Réval Adolf Subotica Telefon 551. Telep: Dunav Art. Puka ul. 10.

Dr. Szántha szanatóriummal szemben. Ajánl elsőrendü apritott tüzifát. Gyors és pontos kiszolgálás.

Eladó szénbánya

Szerbia keleti részén

A szén közel 5000 kalorias, bányászatra kiválóan alkalmas. 2042

Érdeklődők forduljanak a következő cimre: **Beograd, pošt. fah 369**

Fával égetett fehér darabos **mesze**, elsőrendü **épitőmeszet, beocsini** portland **cementet,** alab **gipszet,** száraz pormentes **faszenet,** pécsi **kovácsszenet** ajánl

RÉVAI ADOLF

197 Subotica, Sokolska ulica 2 — Telefon 551

Mielőtt épitkezéshez mész-,

cement-, gipsz-, oltottmész-, fedőlemez- vagy más épitkezési anyagokban, vagontételben vagy kisebb mennyiségben **szükségletét beszerezni, kérjen ajánlatot**

Sipos Sándor mésztermelőtől

SUBOTICA, I. Sokolska (Gombkötő) ul. 6. Telefon 868 és 867

Nagy kereskedelmi gőzmalom **keres**

gabonabevásárlókat

a bánáti Nakovo és Sveti-Hubert községekben. Oly, lehetőleg fiatal emberekre reflektálunk, akik megfelelő helyi ismerettel rendelkeznek és feltétlen korrekt és becsületes gondolkodásuak. Biztositék megkivántatik. — Ajánlatok küldendők: dr. Szántó Miklóshoz, Sombor 03

Hová megy fényképeztetni magát? Megyek Gergics foto Rekord mütermébe

Aleksandrova ulica (Nemzetivel szemben)

Ingyen pörköltkávé mintát kap márc. 7.- és 8.-án minden vevőm! Sugár Manó. Tel. 47

LIFKA

Szerdán utoljára

Cirkus Chaplin

A Lifka-mozi kirakatában ujra látható

a betiltott élő Chaplin
ingyen autogrammot osztogat

Csütörtökö premier

Alice Tery, Svetislav Petrović, Paul Wegener nagy filmje

A varázsló

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetüs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jeligés leveleket továbbítunk. Kérdezősködésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

MOZISOK !

Elsőrendü müsoraimat szerb és magyar feliratokkal

filmkölcsönzöm feloszlatása miatt bámulatos olcsón eladom

Minden mozisnak érdeke, hogy 1—2 tartalék müsora legyen!

Teltsch Gáspár Sombor

20

VÁROSI MOZI

Hétfőtől—szerdáig két ős müsor

A kow-boy gigerli

Főszereplő: Pete Morrison

Onagysága kalandokat keres

Vigjáték a kikapós menyecskéről.

Főszereplők Xenia Desny és Livio Pavanelly

16 éven aluliaknak tiltva van

LEVELEZÉS

Fontos hölgyeknek!

›SANTELA‹ higienikus öblitősó, gyorsan megszünteti a fehér folyást, elismert jó minőség, 30 dinárért kapható a gyógyszertárakban és drogériákban. 2041

Zagreb. Közbejött akadályok miatt egy nappal később érkezem 6-kor. 2069

HÁZASSÁG

Nemzetközi házasságközvetitő iroda minden megbizásnak pontosan eleget tesz. ›Amor‹ házasságközvetitő iroda Temesvár, Románia, Kossuth Lajos ucca 21. 11993

FOGLALKOZÁS

Vincelléri állást keres vizsgázott jó bizonyitványokkal rendelkező szakképzett vincellér, aki a szőlő művelésen kivül a komló kezelésben is teljesen jártas. Szerb, magyar és német nyelvet szóban és irásban birja. Megkeresések Bácsi Takarékpénztárnak, Bač, intézendők. 2170

Gépészkovácsot, idősebb, családos embert, ki traktorkezeléshezé ért, konvenciós évi szolgálatra keresek. Használt Cormick kévekötő aratógépet vennék. Nagy papirba Mokrin. 2171

Idősebb cukrászsegéd, ki a szakmában teljes jártassággal bir és önállóan dolgozik, március 15-ére felvétetik. Városi - kávéház, Velika Kikinda. 2167

Borbélysegéd, jó munkás, azonnali belépésre állást keres. Cime: Kasza György Csoka, Kis utca 400. szám. 2180

Gazdaság vezetéséhez ajánlkozik ahhoz értő szakember. — Cime: Molnár könyvkereskedésben, Senta. 2182

Fiatal tisztviselő szerény fizetés mellett állást keres. Beszél szerbül, németül, s meglehetősen magyarul is. B. ajánlatokat a kiadóhivatalba kér. 2190

Fiatal segéd konfekciós szakmából kerestetik. Jaša Wiegenfed, Novisad Kralia Petra ul. 13. 2143

Nőifodrász, elsőrendü munkás, ki a vizondolálást is tökéletesen érti, azonnali belépésre felvétetik. Regine Haecker nőifodrász, Pančevo. 2007

Hintókovácssegéd, aki a lóvasaláshoz, hegesztéshez is ért, lakatosmunkában is jártas, állást keres. Cim: Morvay Péterné, Novi Bečej. 2173

Állást keres egyedülálló idősebb kitanult kereskedő, izraelita vallásu, raktárnoki, felügyelői vagy bármily hasonló, azonnali belépésre is, szerény fizetés mellett. Személyes bemutatkozás bármikor. Cim: Herzog Ernő, Berger-malom. 2201

A Fako harisnyagyár csomagoló osztálya ügyes leányokat keres. Akik már dolgoztak harisnyagyárban előnyben. 2204

Fiatal mechanikus segédet keresek azonnali belépésre. J. Andriska Szubotica, Jelašićeva ul. 2150

Fin tanoncnak felvétetik. Vidić és Abramić férfiszabóknál, Városháza épület. 2088

Jó házból való fiut szabótanoncnak felvesz Gstalter Mátyás, VI., Vukovićeva ul. 45. 2102

Jó házból való fiut, ki szerbül is beszél, tanoncnak fölveszek. Hunyadi Antal vaskereskedő, Sekić. 2110

Deutsches Fräulein, gesetzten Alters geprüfte Lehrerin, sowie Kindergartenkurs, sucht Stelle zu Kindern vom 4 Jahre aufwärts. O. Fuch Ljubljana, Gradišče 8, Visokopritličje. 2065

Fényképészsegéd állást keres. Cim: Werth József fényképész, Pašićeva ulica 21., Velikibecskerek. 2054

Utazót, az egész Vojvodinában a füszer- és csemegekereskedőknél jól bevezetett, jutalék és utiköltség hozzájárulásával felvesz Brummer Gyula cukorka- és csokoládégyár, Subotica. 2203

VÉTEL-ELADÁS

Házak 30.000 dinártól fölfelé eladók a város minden részében. Bővebbet ›Amerika‹ iroda. 2205

Jóforgalmu vendéglő főutcán, füszerüzlettel, pékséggel, eladó. Németh Imre, Pačir. 2163

Páncélkassza, 7. számu, 4 ajtós, ›Wiese-Wien‹ gyártmányu, kifogástalan, ujonnan lakkozva, olcsón eladó. Cim. Molnár könyvkereskedése, Senta. 2179

Jóforgalmu vendéglőmet más vállalkozás miatt eladnám. Wagner János, Potiski Sveti Nikola. 2177

8 HP erős alakitott MÁV gyártmányu cséplőgarniturа jutányos áron eladó. Érdeklődők Mélykuti Istvánnál szerezhetnek felvilágositást Nova Kanjižán. 2196

6 és 8 HP magánjáró cséplőgarnitura eladó. Biliczki Károly, Senta. 2197

Pianino, használt, megvételre kerestetik. Poros József, Mol. Bačka. 2199

Eladó sonkavágógép nagyon jó karban jutányos áron. Cim: Korhec-telep, Paja Kujundžićeva 128. Telefon 729. 2195

Ház négy kapa szőlővel, melynek fele gyümölcsös, eladó. Bővebbet Irsainé korcsmáros, Csorda ut. 2151

Hakoah estélyre jelmez eladó. Gizella-trafik, Huspiac 2201

Jóforgalmu vagonos vámmalom tiszamenti városban sürgősen eladó. Cim a kiadóban. 2169

Szódavizgyárberendezést megvételre keresek. Szoczek József, Novisad, Dudarska ul. 60. 2189

6 HP Marschal huzatos lokomobil eladó, vagy elcserélendő 8 HP-ért. Eladó továbbá egy 16 HP gázmotor. Bálint Károly, Stara Moravica. 2166

Rádiókészülék, 4 lámpás Reinartz gyártmány, teljes felszereléssel családi okok miatt azonnal, minden elfogadható áron eladó. — Megtekinthető naponta délután 4—6 között Erdélyi Jánosnál, VII., Ostojevićeva ul. 29. 2161

Szijgyártók, nyergesek részére katonai nyeregállványok, kész nyergek kaphatók Andraši i Drug bőrkereskedés, Subotica, Piukovics-ház. 1349

Tisztelettel értesitem a n. b. közönséget, hogy Sokolska ulicai szőrmeáruházamban a

gyermek-konfekciót bevezettem

Raktáron tartok eredeti párisi és bécsi modelleket, ugyszintén egy bécsi tervező szabász vezetése alatt álló saját mühelyemben készült izléses leányka és fiuruhákat elsőrangu kivitelben, a legelőnyösebb árakon.

Állandó kirakatk állitás a főtéren, Karađorđev trg 3. Elárusitás csakis Sokolska u. 3. alatt lévő üzletemben.

Spitzer Lajos
szücs, szőrmeáruháza

2209

Kutfuró-szerszámok eladók, Kmetović Ignácnál Temerin, és Fejős Lajosnál Noviszad, Vodnikova 17. 2155

Sarokház, posta közelében kényelmes lakásokkal Brozova ulica 20—22, továbbá házak nagy telekkel Bogojevićeva ulica 29—31 eladók. Bővebbet Földes ruhaüzlet. 2135

Menyasszonyok, ha kelengyéiket, monogramjaikat olcsón, divatosan és izlésesen akarják elkészittetni, győződjenek meg arról, hogy egyedül Budanović Terézia üzletében, Rudić ul. 1. kaphatják azt. 1483

Fournir enyvezett lemez és parketta gyári áron kapható a Slavonia-bródi fournirgyár suboticai lerakatában. Gusztav Fiszter ml. Fra Ješe trg 6., a barátok temploma mellett. 1759

Jóforgalmu füszerüzlet, országut mellett, eladó. Érdeklődni lehet Krishaber és Spitzer cégnél 1944

Szallagfürészgép, Kirchner-féle, teljesen uj, 750 m/m korongátméréttel, elköltözés miatt olcsón eladó. Subotica, VIII., Plitvička ul. 14. (Homoki iskolánál) 1986

Megvételre keresek használt, de jó állapotban levő 2 rétü sikszitát, egy darab kiörlő kombinált hengert 600×300 és egy 1-es számu hámozógépet. Ivan Crnjaković mlin, Subotica. 2028

Kupuszinán a parasztpárt klub helyisége vendéglővel és borbélyüzlettel együtt azonnal eladó. Cim: Tóth István vendéglős, Kupuszina. 2047

Komlódugvány elsőéves rekordtermésü kertből kapható: Oslobodjenja ul. 11. 2063

Olcsó házhelyek eladók a Szegedi szőlőkben kedvező fizetési feltételek mellett. Bővebbet dr. Vass Antal ügyvédnél vagy a helyszinén Ruttkay Lászlónál, Menhely mögött. 2114

Nemes garantált, 4 éves gyümölcsfák, gyökeres szőlővesszők kaphatók: Ruttkay Lászlónál, Menhely mögött. 2115

Fodrászüzlet Szentán, több évi szerződéssel olcsón eladó. Érdeklődni: Wünschl Péter fodrász Szenta a zsidótemplomnál. 2148

Kinyitható asztal, székek, szekrény és egy 1000 literes viztartány jutányos áron eladó. Miloš Obilića 1. 2130

KÜLÖNFÉLE

4 lánc föld kukorica alá bérbeadó. Bővebbet ›Amerika‹ iroda a főposta mellett.

1—2 szobás lakások minden mellékhelyiséggel kiadók. Bővebbet ›Amerika‹ iroda.

Major Sándor kilépett az ›Amerika‹ közvetitő irodából. Irodám semmiféle ügyéért felelősséget nem vállalhat. ›Amerika iroda. 2207

Iccés, aki lično pravoval rendelkezik átvenne, esetleg bérbevenne jóforgalmu vendéglőt vagy depót. — Ajnlatokat ›Jó konyha‹ jelige alatt a kiadó továbbit. 2198

Egy szoba-konyha azonnal kiadó. IV., Palmotićeva 42. 2163

Üres butorozott lakások konyhával kiadók. Ivić Mihályné, IV., Vilsonova ulica 60. 2172

Már 20 éve ismert Larucin kapszulák a legjobban beváltak mindennemü hugycsőbántalmaknál, női fehérfolyásnál. Kapható dobozonként 20 dinárért szaküzletekben Postai szétküldés: Blum gyógyszertár Subotica, főpostával szemben.

Kitünő házikoszt kapható, kihordásra is. Šenoe ul. 21

›Alexa‹ nyakkendőipar 10 dinárért forditja ki régi nyakkendőjét. Korzó. 1249

Szoba, takaritásért magános nőnek vagy gyermektelen házaspárnak kiadó. Skotus Viator 82. 2061

Vojvodinában jól bevezetett gabona és terményüzlet családi okokból átadó. — Ajánlatokat ›Biztos jövő‹ jeligére a kiadóba kérek. 2109

10 lánc szántóföld kukorica alá kiadó. Olobodjenja ulica 11. 2062

Kiadó május 1-re magányos urnak teljesen különálló két szoba, mely irodának is alkalmas. Cim: Malagurszki, Városi Takarék. 1097

Mészágetőmester kerestetik Cim a kiadóban. 2072

ÁTFEST apretiroz szöveteket selymeket stb. **manufakturisták részére**

a szükségelt szinekre, gyári árakon, modern gépekkel:

Weisz Hermina festőgyár, Novisad

Tulajdonos: **Weisz Vilmos** okleveles mérnök

2011

A szerkesztésért felelős dr FENYVES FERENC. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva r.-t.-nál Felelős kiadó: FENYVES LAJOS Szubotica.